БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 205 (436)

15 ОКТЯБРЬ ШАНБА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ К. Ворошиловнинг Финляндия Республикасининг Президенти Ю. К. Паасикиви Жаноб Олийларига телеграммаси (1-нчи бет).

СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. Булганиннинг Финляндия Республикасининг Бош Министри У. Кекконен Жанобларига телеграммаси (1-нчи бет).

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганинга АҚШ Президенти Дуайт Д. Эйзенхауэрнинг мактуби (1-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **А. Абрамов.** — Кадрларнинг ишлабчиқариш малакасини тинмай оширамиз (2-нчи бет).

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ: **Н. Эгамназаров.** — «Дўстлик қўшиғи» (2-нчи бет).

Ғанимат фурсатдан тўла фойдаланиб, пахта тайёрлаш сур'атини тобора кучайтирайлик! (3-нчи бет).

И. В. МИЧУРИННИНГ ТУҒИЛГАНИГА 100 ЙИЛ ТЎЛИШИ ОЛДИДАН: **А. Бобожонов.** — И. В. Мичурин — отоқли олим, новатор (3-нчи бет).

СССР Олий Совети делегациясининг Чехословакияда бўлиши (4-нчи бет).

Жаҳон Тинчлик Кенгаши бюросининг сессияси (4-нчи бет).

Япония сўл ва ўнг социалистик партиялари бирлаштирилди (4-нчи бет).

Колхоз ва совхозларда сушилка хўжалиги тезроқ тайёрлансин

Бу йил областимиз колхоз ва совхозларида пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Агар бу ҳосил тез фурсатда ва сра нобуд қилмай йиғиб-териб олинса, пахта тайёрлаш давлат планинигина эмас, ҳатто социалистик мажбуриятимизни ҳам тўла бажараоламиз. Илғор колхоз ва совхозларда иш шу куннинг талабига мувофиқ уюштирилганлиги, йиғим-терим ишларига барча киши тўла сафарбар этилганлиги, терим машиналаридан мақсадга мувофиқ фойдаланилаётганлиги учун бу хўжаликлар ҳар куни 2—2,5 процентдан пахта топшириб, катта муваффақиятга эришмоқдалар. Шу блан бирга бу колхоз ва совхозларда ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам давлатга пахта топшириш сур'атини бўшаштирмаслик тадбирлари кўрилаётир, эски сушилкалар ремонти тугалланмоқда, янги сушилкалар қуриб битказилаётир.

Октябрь районидаги Молотов номли, Бўка районидаги Ленин номли, Пискент районидаги Калинин номли колхозларнинг правлениелари ҳамда партия ташкилотлари йиғим-теримни жадал олиб бориш блан бирга, сушилка хўжалигини ҳам ўз вақтида тайёрлаб қўйиш учун амалий тадбирлар белгиламоқдалар. Бу колхозларнинг а'золари йиллик пахта тайёрлаш планини узоғи блан 25 октябрьгача, социалистик мажбуриятни эса Улуғ Октябрь байрамининг 38 йиллик кунигача бажаришга қарор қилганлар.

Пахта териш ва тайёрлашни шу зайлда ташкил этган хўжаликларда иш жуда яхши бормоқда. Аммо айрим район ва кўпгина колхоз ҳамда совхозларда йиғим-терим сур'ати жуда сусайиб кетмоқда. Бу хилдаги колхоз ва совхозларда кундалик тайёрланган пахтанинг миқдори 1 процентдан ҳам ошмаётир.

Бекобод ва Боёвут районларининг раҳбарлари, бу районлардаги совхозларнинг директорлари йиғим-терим ишларига ҳамда сушилка хўжалигини тезроқ тайёрлашга оператив раҳбарлик қилмаётирлар. Шунинг учун ҳам бу ҳар иккала район колхоз ва совхозлари пахта териш ва уни тайёрлашда область районлари сводкасида энг охирги ўринларда судралиб қолмоқда. Боёвут ҳамда Бекобод район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари, МТС ҳамда совхозларнинг дирекциялари ҳозирги ачинарли аҳволдан чиқиш учун зарур тадбирларни амалга оширишлари ва пахта тайёрлаш сур'атини кучайтириш юзасидан конкрет иш олиб боришлари керак.

Октябрь ойининг очиқ ҳаволи илиқ кунлари ўтиб, ёғингарчилик бошланадиган кунлар яқинлашмоқда. Район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари шуни унутмасликлари керакки, агар сушилка хўжалиги тахт қилиб қўйилмаса, ана шундай ёғингарчилик кунларида давлатга пахта тайёрлаш сур'атининг бўшашиб кетиши мумкин. Қайсибир колхоз ва совхозга борманг, у ерда янги сушилкалар битказилмай турганини, эски сушилкалар ремонт қилинмаётганлигини кўрасиз. Орджоникидзе район раҳбарлари (райком секретари Тошпўлатова, райисполком раиси Афзалов ўртоқлар) ҳозирги ғанимат фурсатдан фойдаланиб, сушилкаларни тартибга келтириш тўғрисида етарли даражада ўйламаётирлар. Райондаги мавжуд 17 сушилкадан фақат 9 таси ремонт қилинган. Бу иш блан шахсан шуғулланиши лозим бўлган ўртоқ Афзалов ўз вазифасига ғоят мас'улиятсизлик блан қарамоқда. Райондаги сушилкалар ёнига етарли миқдорда кўмир ташиб келтирилмаган.

Сушилка хўжалигини ўз вақтида тайёрлаб қўйишга Бўка район раҳбарлари ҳам, 2-нчи ва 3-нчи «Боёвут» совхози раҳбарлари ҳам етарли аҳамият бермаётирлар. 2-нчи «Боёвут» совхозида 16 сушилкадан 4 таси, 3-нчи «Боёвут» совхозида эса 14 та сушилкадан 5 таси тайёрланган, холос.

Область пахта тайёрлаш тресети бу йил 13 та қабул пункти ҳузурида пахта қуритиш-тозалаш цехлари қуриши керак эди.Броқ бу соҳада иш олиб борадиган ташкилотлар ғоят мас'улиятсизлик кўрсатаётганликлари учун 13 та қуритиш-тозалаш цехидан атиги 3 таси тайёр қилинди. Агар бу иш кечиктириладиган бўлса, ноқулай об-ҳаво шароитида пахта қуритиш ишлари қийинлашиб қолиши, бунга жавобгар бўлган ташкилотларнинг раҳбарлари колхоз ва совхозлар олдидаги ўз бурчларини бажараолмай қолишлари мумкин.

Колхоз қурилиши область бошқармаси (ўртоқ Багиров), область матлубот союзи (ўртоқ Ракитер), область «Сельхозснаб» (ўртоқ Босиков) раҳбарлари ҳам колхоз ва совхозларда сушилкаларни тезроқ тайёрлашга мутлақо қониқарсиз раҳбарлик қилмоқдалар. 1954 йилда қурилабошланган 40 та сушилка шу вақтгача битказилмаганлиги кечирилмас бир ҳолдир. Юқорида қайд этилган ташкилотлар районларга сушилка қурилиши учун зарур бўлган материалларни ўз вақтида етказиб бериш ҳақида қайғирмаётирлар. Область «Сельхозснаб»ининг айби блан 175 та сушилкага колосник комплектлари ўз вақтида етказиб берилмаган.

Областимиз колхоз ва совхозларидаги мавжуд 526 типовой сушилкалардан энди 300 га яқини тайёрланган. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари, МТС ҳамда совхозларнинг раҳбарлари сушилка хўжалигини тезроқ тайёрлаш тўғрисида оператив иш қилишлари, бу соҳадаги камчиликларни бартараф этиб, барча сушилкаларни ноқулай об-ҳаво шароитида тўла унум блан ишлайоладиган ҳолга келтириб қўйишлари керак. Айрим районлардаги колхозларнинг правлениелари ўтган йилларда қурилган газ сушилкаларининг яхши сақланиши тўғрисида контрольлик қилмаётирлар. Ўртасарой районидаги «Коммунизм» колхозида газ сушилкаси молхонага айлантирилган. Худди шундай аҳвол Орджоникидзе районидаги «Сталинград» колхозида ҳам учрайди.

Сушилкаларнинг юқори унум блан ишлашида уларни ўз вақтида ёқилғи блан та'минлаш ҳал қилучи аҳамиятга эгадир. Афсуски, жуда кўп колхоз ва совхозлар сушилкалар учун берилган кўмирни ўз вақтида ташиб кетмаётирлар. Ҳозир ана шундай кўмирдан 5 минг тоннаси темир йўл станцияларида ва складларда ташилмай ётибди.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари колхоз ҳамда совхозлардаги сушилкаларнинг тезроқ қуриб битказилиши, ремонтдан чиқарилиши учун шошилинч чоралар кўришлари зарур. Хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари сушилкалар учун зарур бўлган қурилиш материалларини ўз вақтида жойларга етказиб беришда оператив ишлашлари керак. Бу сушилкаларни ёқилғи блан ўз вақтида етарли та'минлаб қўйиш ҳозирги кунлардаги энг муҳим вазифалардан биридир.

Ҳозирги кунда тайёр сушилкаларни ишлатиб синаб кўриш, камчиликлари топилса, уни дарҳол тузатиш лозим. Район партия ва совет ташкилотлари ҳамда қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари пахта тайёрлаш сур'атини тобора ошириш блан бирга, сушилка хўжалигини ҳам талабга мувофиқ ишлайдиган ҳолга келтириб қўйиш учун курашишлари, бу соҳадаги барча камчиликларни тезроқ тугатишлари зарур. Вазифа шундан иборатки, ҳарбир колхоз ва совхозда проектда белгиланган сушилкалар тезроқ ва сифатли қуриб битказилсин, эскиларини ремонт қилиш қисқа вақт ичида тугаллансин.

Ҳарқандай об-ҳаво шароитида ҳам пахта тайёрлаш сур'атини бўшаштирмасликка эришиш учун, шу кунларда тайёргарлик ишларини кўриб қўйишимиз, сушилкаларни зарур бўлган вақтда ишлатишга тахт қилишимиз керак.

Областимиз пахтакорлари бу йил мўл ҳосил етиштирган эканлар, ана шу ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш— ҳарбир колхозчи, совхоз ишчиси ва механизаторнинг жонажон ишидир.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 14 ОКТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районларнинг номи	бир кунда	мавсум бошидан	Районларнинг номи	бир кунда	мавсум бошидан
Оҳангарон	1,42	66,47	Янгийўл	1,43	52,17
Ўртасарой	1,77	64,35	Оққўрғон	1,61	52,14
Пискент	1,25	63,93	Гулистон	1,34	50,87
Орджоникидзе	1,37	62,28	Ўртачирчиқ	1,20	50,69
Юқоричирчиқ	1,61	58,71	Чиноз	1,29	48,69
Мирзачўл	1,37	57,45	Калинин	1,93	46,78
Октябрь	1,64	55,87	Ховос	0,46	44,42
Сирдар'ё	1,61	54,61	Қуйичирчиқ	1,03	43,13
Бўка	1,30	53,94	Бекобод	0,87	40,72
Верхне-волинск	1,69	53,40	Боёвут	0,84	37,49

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 14 ОКТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Совхозларнинг номи	бир кунда	мавсум бошидан	Совхозларнинг номи	бир кунда	мавсум бошидан
4-нчи Вревский	1,14	65,76	3-нчи «Далварзин»	0,82	39,87
«Малик»	1,99	56,17	3-нчи Вревский	1,04	38,54
16-нчи совхоз	1,88	50,59	1-нчи «Далварзин»	0,60	36,83
17-нчи совхоз	1,92	44,60	4-нчи «Боёвут»	0,52	33,82
«ЎзССР бешйиллиги»	1,03	43,13	2-нчи «Боёвут»	0,88	33,70
1-нчи Боёвут	0,73	41,91	3-нчи «Боёвут»	1,03	32,97
2-нчи «Далварзин»	0,52	41,69	Кўкорол	0,21	24,80
			10-нчи совхоз	0,44	15,60

Финляндия Республикасининг Президенти Ю. К. ПААСИКИВИ Жаноб Олийларига

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида Совет-Финляндия Шартномасининг муддатини узайтириш ҳақида 1955 йил 19 сентябрьда Москвада имзоланган Протоколни ҳамда Порккала-Удд территориясини Финляндияга қайтариб бериш тўғрисидаги Битимни СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукуматининг тақдимига биноан, ратификация қилди.

Мазкур Битимлар Финляндия Республикасининг сейми томонидан ҳам ма'қуллanганлигини ва Сиз, Президент жаноблари, уларни ратификация қилганлигингизни менга хабар қилдилар.

Шу муносабат блан, Сиз Президент жанобларига СССР Олий Совети Президиуми номидан ва шахсан ўз номимдан самимий табриклар юборишга, шунингдек Финляндия халқига фаровонлик тилаб, унинг гуллаб-яшнашини истаганлигимизни билдиришга ижозат берингиз.

Биз шу нарсага аминмизки, мазкур Битимларнинг кучга кириши мамлакатларимиз халқларининг манфаатлари йўлида, умумий тинчлик манфаатлари йўлида Совет Иттифоқи блан Финляндия ўртасидаги дўстлик муносабатларини ва ишончни мустаҳкамлаш ва янада ривожлантириш ишида янги, муҳим даврни бошлаб беради.

К. ВОРОШИЛОВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси.

Финляндия Республикасининг Бош Министри У. КЕККОНЕН Жанобларига

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида СССР блан Финляндия ўртасидаги Шартноманинг муддатини чўзиш ҳақида 1955 йил 19 сентябрьда Москвада имзоланган Протокол, шунингдек Порккала-Удд территориясини Финляндияга қайтариб бериш тўғрисидаги Битим СССР Олий Совети Президиуми ва Финляндия Республикаси Президенти томонидан ратификация қилинганлиги муносабати блан самимий табрикларимни қабул қилишингизни Сиздан сўрайман.

Совет ҳукумати шу нарсага аминдирки, мазкур битимларнинг кучга кириши совет ва фин халқларининг бахт-саодати йўлида, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги манфаатлари йўлида Финляндия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона алоқаларни ва ўзаро ишончни янада мустаҳкамлаш ишига яхши хизмат қилади.

Н. БУЛГАНИН,
СССР Министрлар Советининг Раиси.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганинга АҚШ Президенти Дуайт Д. Эйзенхауэрнинг мактуби

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи
Министрлар Советининг Раиси
НИКОЛАЙ А. БУЛГАНИН Жаноб Олийларига

МОСКВА.

Ҳурматли Раис жаноблари,

Ҳарбий об'ектларга доир информацияларни айирбошлаш тўғрисида, шунингдек иккала мамлакатимиз территориялари устида ўзаро ҳаво разведкаси ўтказишга ижозат бериш тўғрисида менинг 21 июльда Женевада қилган таклифим ҳақида Сизнинг 1955 йил 19 сентябрьдаги мактубингиз учун Сизга ташаккур айтишни истар эдим.

Сиз жуда кўп масалаларни ўртага қўйгансиз, шунинг учун ҳам мен врачлар ҳозирги вақтда қилаётганимга қараганда кўпроқ ишлар блан шуғулланишимга ижозат бермагунларича бу саволларга жавоб қайтаролмайман. Ҳарҳолда тўлиқ жавоб бериш маслаҳатчиларимнинг тайёргарлик ишлари олиб боришини талаб қилади, бу ишлар эса, қизғин равишда бормоқда.

Броқ, ҳозир шуни айтишимга ижозат берингизки, менинг Женевадаги таклифимни Сиз шу тариқа ҳартомонлама муҳокама қилиб чиққанлигингиз менга далда бермоқда. Умид қиламанки, биз бу таклиф тўғрисида ҳамма дардга даво бўладиган восита тариқасида келишимга келмасдан, балки мен Женевада айтиб ўтганимдек, ҳар икки томонда мавжуд бўлган ноагрессивлик руҳини кўрсатмоқ ва бу блан ҳозирги вақтда мавжуд бўлган қўрқув ва гумонларнинг анчагина қисмини тарқатиб юборадиган янги вазият вужудга келтирмоқ учун келишимга келаоламиз. Шунинг ўзи ҳам арзийдиган иш бўлади. Менинг фикримча, бу нарса инспекцияга, контрольга ва қурол-яроғларни камайтиришга доир бўлган ҳамда халқларимизнинг ва дун'ёдаги барча халқларнинг юксак орзуларига мос бўлиб тушадиган кенг ҳажмдаги планларни вужудга келтириш ишида олдинга силжишни анча мумкин иш қилиб қўяди.

Мамлакатларимизнинг стратегия пунктларида инспекция группаларини жойлаштириш хусусидаги Сизнинг таклифларингизни мен унутганим йўқ, агар Сиз ҳам бу нарса мен айтаётган яхши руҳ вужудга келтиришга ёрдам беради деб ҳисобласангиз, у ҳолда биз бунга ҳам рози бўлишимиз мумкин.

Энг яхши истакларни билдириб
Сизга самимият блан
Дуайт Д. ЭЙЗЕНХАУЭР.

Денвер, Колорадо.
1955 йил 11 октябрь.

Москвада туркман адабиёти ва сан'ати декадаси очилди

Кеча — 14 октябрьда жонажон Ватанимизнинг улуғ пойтахти Москвада туркман адабиёти ва сан'ати декадаси очилди.

Туркман халқи ўз миллий маданияти ютуқларини совет жамоатчилигига биринчи марта кенг намойиш қилади. 800 дан ортиқ декада қатнашчилари — ёзувчилар, композиторлар, музикачилар, халқ бахшилари, артистлар, рассомлар, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари а'золари Москвали томошабинларни ўз ижодлари блан таништирадилар.

Декадага тайёргарлик кунларида Туркманистон ССР Давлат нашриёти маҳаллий ёзувчи ва шоирларнинг 60 га яқин китобини рус тилида нашр этди. Туркман адабиётининг кўпчилик асарлари декада кунларида СССР Ёзувчилари Союзида муҳокама қилинади. Пойтахт клублари, Маданият саройларида адабий кечалар ўтказилади, кутубхоналарда китобхонлар конференциялари уюштирилади. Адабиётчиларнинг марказий уйида китоб виставкаси очилади.

СССР Бадиий академиясининг виставка залларида Туркманистон тасвирий ва амалий сан'атининг профессионал рассомлари ва халқ усталари асарларининг катта экспозицияси кенг намойиш қилинади.

СССР Большой театри филиали саҳнасида туркман опера ва балет театри уч спектакль: Д. Овезов ва А. Шапошниковнинг «Шоҳсанам ва Ғариб», Чайковскийнинг «Евгений Онегин» операси ва К. Корчмаревнинг «Алдаркўса» балетини кўрсатади.

Москва Бадиий театри филиали биносида Сталин номидаги драма театрининг артистлари ижросида совет ёзувчиси Г. Мухторовнинг «Аллон оиласи», Гогольнинг «Ревизор» комедияси ва Шекспирнинг «Отелло» трагедияси қўйилади. Евгений Вахтангов номидаги театр саҳнасида Пушкин номли рус давлат драма театри коллективи Чеховнинг «Уч опа-сингил», Г. Мухторовнинг «Қувноқ меҳмон», К. Сейтлиевнинг «Жаҳон» спектаклларини кўрсатади.

Туркманистон композиторлари декадага пухта тайёргарлик кўриб янги асарлар яратдилар. Москвалилар уларнинг ижодлари блан концертларда танишадилар. Декада кунларида республика композиторлари асарларидан симфоник концертлар бериладн.

Филармония коллективи — халқ чалғу асбоблари оркестри, халқ рақслари ансамбли, халқ бахшилари ранг-баранг концерт программалари тайёрлаганлар. Солистлар, рақсчилар, халқ чолғу асбобларини ижро этучилар бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг муваффақиятларини намойиш қиладилар.

Пискентлилар аҳди

ПИСКЕНТ, **(«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан).** Яқинда район партия комитетининг мажлислар залида илғор колхозларнинг звено ва бригада бошлиқлари, правление раислари ҳамда партия ташкилотларининг секретарьлари иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. Улар йиғилишда мусобақадош Андижон области пахтакорларининг давлатга пахта топшириш йиллик планини Улуғ Октябрь революциясининг 38 йиллиги кунигача бажариш юзасидан қабул қилган Мурожаатини кенг муҳокама қилдилар.

Илғор звено ва бригада бошлиқлари бу Мурожаатни қўллаб-қувватлаганлари ва ички резервларни тўла ҳисобга олганлари ҳолда оширилган мажбурият қабул қилдилар.

Йиғилишда биринчилар қаторида сўзга чиққан Сталин номли колхознинг илғор бригада бошлиғи ўртоқ Мамадали Сафарматов бундай деди:

— Бригадамиз а'золари партиямиз XX с'езди шарафига ўзаро социалистик мусобақани кучайтириб, йиллик пахта тайёрлаш давлат планини 120 процент бажардилар. Биз байрам кунигача гектаридан яна 15 центнердан пахта топшириш учун курашамиз.

Пискент районида йиллик пахта тайёрлаш давлат планини ошириб бажараётган звено, бригадалар сони кундан-кунга кўпаймоқда. Улар бундай муваффақиятларга ҳалол ва фидокорона меҳнат туфайли эришмоқдалар.

Калинин номли, Охунбобоев номли, Каганович номли, Сталин номли колхозларнинг Ҳаким Қодиров, Дарвеш Тоштанов, Умар Қўқонов, Доштан Гайдаров ўртоқлар бошлиқ бригадалари шулар жумласидандир. Улар йиғилишда сўзга чиқиб ўз бригадалари бўйича йиллик планнинг ошириб бажарилганлиги, меҳнатсевар колхозчилар андижонлилар Мурожаати асосида плandан ташқари ҳар гектаридан 10—15 центнердан пахта топшириш учун курашаётганликлари ҳақида гапирдилар. Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғини олишга сазовор бўлган бу бригада бошлиқлари ўз касбдошларини ҳам пахта йиғим-теримини янада кучайтириб юборишга, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 38 йиллиги кунигача планни ошириб бажаришга чақирдилар.

Ленин номли, Молотов номли колхозларнинг бригада бошлиқлари — Обид Файзиев, Турсун Фахратов, Дониёр Қодиров ўртоқлар йиллик пахта тайёрлаш давлат планини 20 октябрьгача бажариш ва плandан ташқари ҳар гектаридан 5—10 центнердан «оқ олтин» топширишга ва'да бердилар.

Йиғилишда Ленин номли, Сталин номли, Молотов номли, Калинин номли колхоз раислари барча колхозчилар номидан бирбирларини социалистик мусобақага чақирдилар. Улар мусобақадош Андижон области пахтакорларининг чақириғи асосида район бўйича йиллик планни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 38 йиллиги кунигача бажариш учун аҳд қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари районнинг барча колхозчиларига, МТС ишчилари ва мутахассисларига қарата баланд руҳ блан Мурожаат қабул қилдилар.

Область ижроия комитети раисининг вазифасини бажаручи ўртоқ Б. Мирзабеков бу йиғилишда пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари, ортиғи блан бажарган илғор звено ва бригада бошлиқларидан 22 кишига Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғини топширди.

ОҒИР САНОАТИМИЗНИНГ ИЛҒОР КИШИЛАРИ

УЧАСТКА МЕХАНИГИ

Ҳозиргина ҳаммаёқни ёритиб турган қуёш нурлари аста-секин сўнабошлади ва унинг ўрнига хайқириб ишлаётган экскаватор прожекторларининг нури ёлқинланиб кетди. Машинист Сайидали Додахўжаев жаҳл блан лабини тишлаб, экскаваторнинг кабинасига ўтирди. Кун бўйи ғайрат блан ишлаган механизаторнинг пешонасидан милт-милт тер оқабошлади, юзида эса чуқур ҳаёлга чўмганлик ва алам аломати сезилиб турарди.

— Тамом, — деди у, жаҳл блан, — эрталабдан бери туппа-тузук ишлаб турган машина нима учундир ўжарлик қилаяпти. Ковшни қимирлатиб бўлмайди-я, рукояткага бало урдими, нима бўлди ўзи. Бу тилсиз дев қаери касаллигини айтмаса. Механик қаерда экан? Ҳали у, нима деяркин?

Машинист Додахўжаев бироз койиниб, сўнг ўзича экскаваторнинг уёқ-буёғини синчиклаб қараб чиқди. Касал қаердалигини аниқлагач, баттарроқ ғазабланиб:

— Трубкани ол, звонит қил! — деди шогирдига бақириб. — Додахўжаев тортқич фракцион цилиндрни синдириб қўйди деб, айт...

Кўмир ортиб кетаётган состав буферларининг тақир-туқири, қудратли экскаваторларнинг хайқириғи тун сукунотига жон киритгандек. Ҳамма ерда сон-саноқсиз электр лампочкалари порлаб турипти. Разрезнинг улкан қатлованида иш, кураш, ҳаёт қайнамоқда. Бу ерда, бешинчи тупикда эса... экскаватор қимир этмай турипти.

Янги механик Иван Семёнович транспортер лентасидан эпчиллик блан сакраб ўтиб, яна бир сакраб аварияга учраган машина кабинасига чиқди:

— Салом, ўртоқлар!

У, машинист Додахўжаевнинг юз-кўзида ташвиш аломатини сезгач:

— Э, қайғирма, ошна, нега ташвиш тортасан. Қани енгни шимар! — деди.

Механик, машинист ва унинг ёрдамчиси биргаликда уймалашиб беш минут ўтар-ўтмас аварияни тузатдилар. Иван Семёнович экскаваторчиларга иккинчи марта шундай авария юз берса, уни қандай билиш ва тузатиш йўлларини ўргатиб қўйди. Сўнг қўлининг мойларини артатуриб кабинада жилмайиб турган машинистга:

— Қани, моторни юрит, рукаяткани торт! — дея буйруқ берди. Машина гувиллаб ҳаракатга келди, ковш кўмир уюмига ботди, сўнгра кўтарилиб бункерга борди ва унинг қопқоғи очилиб, 2 тоннага яқин кўмир тўкилди. Транспортёр лентасига ҳам шу дамда жон кириб, у бункердаги кўмирни юқорига томон олиб кетабошлади. Бу ҳаракатни завқ блан кузатиб турган механикнинг кўзларида худди шу пайт ички қувонч ва ўз ишидан мамнунлик тўлқини акс этаётганлигини сезиб олиш қийин эмас эди.

...Иван Семёнович Горшков участканинг раскомандировка пунктига тонг ёришабошлаган пайтда келди. У, скамейкага суянди ва чекабошлади.

— Чарчадингизми, Иван Семенович? — сўради механикнинг ҳаракатини кузатиб турган участка бошлиғи.

— Сал-пал. Ўзингизчи, Иван Дмитриевич?

— Бу ерда чарчамасликка қўядилар дейсизми? Сиз блан биз бу қолоқ участкада ишни олдинга бостириш учун ҳали кўп ишларни қилишимиз керак. Айтганча, кеча кечқурун «Сиз блан бир маслаҳатлашиб оладиган гап бор» деган эдингиз, ҳозир пишириб олақолайлик, нима гап эди?

Иван Горшков қаддини кўтариб ўтириб олди-да бироз жиддий тусда гап бошлади:

— Менинг фикримча, бу участка қолоқлигининг асосий сабаби ишни яхши уюштирмасликда, иш маданиятининг юксак эмаслигида. Буни тузатиш учун биринчидан, — у кўрсаткич бармоғини ёпиб, гапида давом этди, — механизаторлар коллективи ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, уларнинг ташаббускорлигини ошириш устида жиддий бош қотириш керак. Иккинчидан, «ЧКД» экскаватори ишини тартибга солиш керак, учинчидан, лентали транспортёрларнинг бетўхтов ишлашини та'минлаш лозим...

— Тўғри, ҳамма гапингиз тўғри. Участкада ёмон кишилар йўқ, ҳаммаси азамат, бир-биридан яхши. Фақат айрим кишиларнинг «лекин» томонлари бор. Дзюбага ўхшаганларнинг ба'зан-ба'зан кўнглига иш сиғмай қолади, жонини койитгиси келмайди.

Улар анча вақтгача участкада ишни жонлантириб юбориш, оқсаган жойларни тезликда илғорлар сафига етказиб олиш тўғрисида маслаҳатлашиб ўтиришди. Шундан 2 кун ўтгач, участкада ишлабчиқариш кенгаши ўтказилди. Кенгаш қизғин баҳслашув, танқид ва ўз-ўзини танқид трибунасига айланиб кетди. Сивак, Сенкина сингари комсомоллар ишга совуққонлик блан қараётган, ҳечқандай ташаббус кўрсатмаётган механизаторларни, мотористларни ва кон мастерларини роса танқид қилишди. Ҳаммадан ҳам 446-нчи «Уралец» экскаватори машинисти Николай Сиваknинг қуйидаги сўзлари кенгаш қатнашчиларида катта таассурот қолдирди:

— Нима, биз бошқалардан ёмон одамлармизми? Қачонгача иккинчи участкадан орқада судралиб юрамиз. Уят ахир... Мана ўртоқ Дзюбани олинг. У, кон мастери сифатида ёмон эмас, билими, тажрибаси етарли. Лекин унинг сменасида ишласанг нуқул хунобинг ошади. Ҳали слесарь, ҳали моториста ишнинг белига тепади. Писта чақиб ўтиришдан бошқа гап йўқ. Юзлаб иш соати минг хил авариялар, арзимаган чатоқликлар туфайли бекордан-бекорга ўтиб кетаверади.

Кенгаш охирида участкада аҳволни тезлик блан тузатишга қаратилган конкрет тадбирлар белгилаб чиқилди.

Кун сайин участкада ташкилий ишлар яхшиланаборди. Ҳамма экскаватор, мотор ва иш участкаларидаги кадрлар қайта кўздан кечирилиб, айримлари бошқа жойларга кўчирилди, айримлари ёрдамчи кучлар блан мустаҳкамланди; уларнинг иши устидан доимий контроль кучайтирилди, ўзаро ёрдам яхши йўлга қўйилди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси участка техника-иқтисодий кўрсаткичининг яхшиланишига олиб келди. Ҳамма бўлимларда иш юришиб кетди ва авваллари смена топшириғини бажараолмай келган бу 1-нчи участка энди суткасига қўшимча равишда 500—600 тонналаб кўмир берадиган бўлди. «ЧКД—1» экскаватори машинистлари олдиндан забой тайёрлаб қўйиш усулига қатий риоя қилиш орқасида кундалик топшириқни 2 ҳиссагача ошириб бажарадиган бўлишди.

Қолоқ бўлиб келган бу участкада ишларни яхшилаб юборишнинг, қисқа вақт ичида шундай юқори кўрсткичларга эришишнинг ташаббускорларидан бири жонкуяр механик Горшков бўлди. У, фақат ишлабчиқаришни яхшилаш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун курашнинг ташаббускоригина эмас, балки рационализаторлик ва ихтиро'чилик ҳаракатини оммавий тус олдириш учун бошланган ҳаракатнинг байроқдори ҳам бўлди. У «ЧКД» экскаватори мотори валининг яриммуфтасини такомиллаштирди. Унга бирин-кетин бошқалар ҳам эргашабошлади.

Ишга келганига кўп вақт ўтмасиданоқ Иван Семеновичнинг номини разрездаги ҳамма ишчи ва мастерлар ҳурмат блан тилга оладиган бўлиб қолишди. Ҳатто унча-мунча иш учун кишиларни мақтайверишни ёқтирмайдиган участка партия ташкилотининг секретари Василий Фёдорович Юрчиков ҳам бир куни участка бошлиғи Ермоленко блан шу механик тўғрисида гапиришиб туриб:

— Бу йигитнинг ғайрати дуруст. Ҳаммадан муҳими — ўз касбини жондан севади, техникани севади, ҳарбир янгиликни тез ўзлаштираолади ва ўзи билганини бировларга ўргатишдан эринмайди, — деб қўйди.

Шу пайт улар эгнига гунафша ранг китель-шим, оёғига керз этик кийган, хипчағина Горшковнинг зинадан улкан катлован тубига шоша-пиша тушиб кетаётганини кўриб қолишди. Ҳар икки раҳбар унга мамнунлик блан жилмайиб қарашар экан, Ермоленко:

— Бундай кишилар блан ҳарқандай мушкулни ҳал этиш мумкин, — деб қўйди.

А. ВАХОНИН.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Кадрларнинг ишлабчиқариш малакасини тинмай оширамиз

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми саноатни янада юксалтириш, техникани янада тараққий эттириш ва ишлабчиқаришни ташкил этишни янада яхшилаш тадбирларини белгилаб берди. Пленум саноат корхоналарининг коллективлари олдига ишлабчиқариш процессларини тобора кўпроқ электрлаштириш, комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш базасида саноатнинг ҳамма тормоқларида техника прогрессини тўхтовсиз юксалтиришни асосий вазифа қилиб қўйди.

Заводимиз партия ташкилоти коллективни июль Пленуми қарорларини бажаришга сафарбар этишда бирмунча ишлар қилди. Республиканинг энг йирик корхоналаридан бири ҳисобланган бизнинг завод коллективи КПСС XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқда. Шу кунларда коллективнинг бутун фикри-зикри мамлакатимиз халқ хўжалигининг муҳим тормоғи—темирйўл транспортини сифатли ремонт қилинган локомотивлар, вагонлар ва запас қисмлар блан тобора кўпроқ та'минлашга, ремонт ишлари сур'атини тезлаштиришга қаратилган.

Завод олдида турган улуғвор вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши даставвал ишлабчиқариш кадрларининг малакасини оширишга боғлиқдир. Чунки, янги техникани мукаммал эгаллаб олган кадрларгина уни янада тараққий эттиришга лаёқатли бўладилар. Шунинг учун завод партия ташкилоти ишчи ва инженер-техник ходимларининг техника ўқувини ташкил қилиш, уларнинг умумий ва техника ма'лумотини ошириш йўли блан ишлабчиқариш-техника маданиятини юксалтиришга катта э'тибор бермоқда.

Ўтган йилларда қуйиш цехида брак кўп бўлар эди. Хомаш'ё ва материаллар ортиқча сарф қилиниши натижасида завод катта зиён кўрарди. Партия ташкилоти бунинг сабабини аниқлашга киришди. Белгиланган махсус комиссия қуйиш цехининг ишларини чуқур текширди ва текшириш натижаси партия комитетида муҳокама қилинди. Ма'лум бўлишича кўпгина қолипчилар ўз касблари технологиясини яхши билмас эканлар ва шунинг учун бунда ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг анча қисми брак бўлмоқда экан.

Партия комитетининг қарори блан кадрлар бўлими қолипчилар учун малака ошириш курси ташкил этди ва улар ишлабчиқаришдан ажрамаган ҳолда қуйиш ишлари процесси ва технологиясини яхши ўргандилар. Партия ташкилоти томонидан ўтказилган бу тадбир ижобий натижа берди. Пўлат қуйиш цехида шу йилнинг 8 ойи ичида ўтган йилдагига қараганда брак 12 процент камайди. Илгари йилларда смена нормасини бажараолмай, кўпинча маҳсулотнинг брак бўлиб чиқишига йўл қўйиб келган қолипчи В. Гусильников, А. Йўлдошев, И. Василенко ўртоқлар курсда ўқиб чиққанларидан кейин смена топшириғини ошириб бажарадиган ва а'ло сифатли маҳсулот берадиган бўлиб қолдилар.

Заводимизга ҳар йили ўнйиллик ва фабрика-завод та'лими мактабларини тугатган юзларча ёшлар ишга келадилар. Кейинги бир йил мобайнида ана шундай ёшлардан 352 киши ишга кирди. Улар паровоз-вагон ремонти бўйича слесарьлик, токарьлик, қозончилик, қолипчилик касбларини ўргандилар. Бу ёшлар ишлабчиқаришда тегишли тажриба ва малакага эга эмаслар. Шунинг учун уларни якка тартибда кекса ва тажрибали мутахассис ишчиларга беркитиб қўйилди. Цех партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари кекса ишчиларнинг ёш ишчиларга ҳунар ўргатишларини назорат қилиб борадилар. Ёшларга ҳунар ўргатишда ўз кучини аямай ишлаётган ишчиларнинг тажрибаси заводнинг кўптиражли газетасида ёритилиб, кенг оммалаштирилади. Бу усул жуда яхши натижа бермоқда. Масалан, 2-нчи механика цехининг токари коммунист ўртоқ Н. Членов қисқа муддатда 15 та ёш ишчига ҳунар ўргатди. Ўртоқ Членовнинг ёрдами блан ҳунар ўрганиб, мустақил ишлашга кўчган М. Шмелевский ва М. Малишевлар ҳозирги вақтда 6-нчи разрядли токарь бўлиб ишламоқдалар. Шунингдек паровоз цехининг илғор ишчиларидан коммунист В. Коротков, А. Ахатов ва Г. Кронин ўртоқларнинг ҳарбири ўнларча ёш ишчиларга ҳунар ўргатдилар.

Бундан ташқари ёш ишчиларнинг малакасини ошириш учун турли ишлабчиқариш-техника курслари ташкил этилган. Шу йилнинг ўтган 8 ойида малака ошириш курсларини 274 киши битириб чиқди.

Ёш ватанпарварлар ишлабчиқариш процесслари ва техникани мукаммал ўрганиш блан бирга ўз билимларини тинмай оширмоқдалар. Ҳозирги вақтда завод ҳузуридаги ишчи-ёшлар мактабида 300га яқин киши ўқимоқда. Завод ишчиларидан 50 киши ишлабчиқаришдан ажралмаган ҳолда сиртқи институтларда ўқимоқда. Жумладан, асбобсозлик цехининг токари Ю. Зайцев политехника институтининг 3-нчи курсида, мастер Б. Ганусенко Тошкент темирйўл-транспорт инженерлари тайёрлаш институтида, электромонтёр В. Мозгачев энергетика институтида ўқимоқдалар.

Завод ишчилари ва инженер-техник ходимларининг ихтисосини оширишда бошқа воситалардан ҳам фойдаланилмоқда. Масалан, завод ҳузуридаги техника кутубхонаси тобора боймоқда. Ҳозир унинг китоб фондида 12 мингдан ортиқ техника адабиётлари бор, кутубхона мингдан ошиқ китобхонга эга. Шу кунларда техника кабинети ҳам жиҳозланмоқда. Бу ерда махсус план асосида техникага оид лекциялар ўтказилади.

Завод партия ташкилоти ишчи ва инженер-техник ходимларининг ишлабчиқариш малакасини тобора ошираборив, КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг саноатни янада юксалтириш, техникани янада тараққий эттириш ва ишлабчиқаришни ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисидаги қарорини изчиллик блан бажариш учун тинмай кураш олиб боради.

А. АБРАМОВ,
Л. М. Каганович номли паровоз-вагон ремонт заводи партия комитети секретарининг ўринбосари.

Пухта тайёргарлик блан

Бу йил Сирдар'ё районида ташкил этиладиган сиёсий мактаб ва тўгаракларда ҳаммаси бўлиб 347 киши ўқийди. Булардан 300 таси коммунистлардир. Икки тўгаракда В. И. Лениннинг таржимаи ҳоли ўрганилади. Марксизм-ленинизм классиклари асарларини мустақил ўрганучиларнинг сони бу йил анча кўпайди. 123 коммунист мустақил ўқишга қарор қилдилар.

Район партия комитети ва бошлангич партия ташкилотлари кадрларнинг иқтисодий билимини ошириш нақадар катта аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, бу масалага алоҳида э'тибор бермоқдалар. Шу мақсадда район партия комитети ҳузурида қишлоқ хўжалиги экономикасини ўрганиш юзасидан семинар ташкил этилди. Семинар машғулотларида колхоз, совхоз ва МТСларнинг раҳбар кадрлари, шунингдек партия ва совет ходимларидан 52 киши қатнашмоқда.

Партия маорифи шохобчаларида ўқиш йилининг муваффақиятли ўтказилиши пропагандистларнинг состави ва малакасига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шунинг учун ҳам бу йил пропагандистлар танлаш ва уларни тайёрлаш ишига катта аҳамият берилди. Ҳаммаси бўлиб 25 киши сиёсий мактаб ва тўгаракларга пропагандист қилиб тайинланди ҳамда район партия комитети бюросининг тасдиқидан ўтказилди. Уларнинг кўпчилиги олий ма'лумотли ва пропаганда иши соҳасида кўп йиллик тажрибага эга бўлган кишилардир. Бундан ташқари 3 киши доимий семинар раҳбари, 4 киши консультант ва 23 киши район партия комитетининг штатсиз лекторлари қилиб танланди.

Район партия комитетининг агитация ва пропаганда бўлими пропагандистлар, доимий семинар раҳбарлари, консультантлар ва лекторлар блан олиб бориладиган ишлар юзасидан план тузиб чиқди. Планга асосан пропагандистларнинг биринчи семинари ўтказилди. Яқин кунларда пропагандистлар доимий семинарининг 2-нчи ва 3-нчи машғулотлари ўтказилади. Бу машғулотлар асосан КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини ўрганишга бағишланади.

Район партия кутубхонаси ҳам партия маорифи шохобчаларида янги ўқиш йилига яхши тайёрлик кўрди. Кутубхонанинг китоб фонди марксизм-ленинизм классикларининг асарлари блан, бадиий адабиёт ва кўргазмали қуроллар блан бойитилди. Кутубхона орқали пропагандистларга методик ёрдамни яхшилаш тадбирлари амалга оширилмоқда. КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари алоҳида темачаларга ажратиб чиқилди ва ҳарбир темага доир адабиёт, шунингдек маҳаллий материаллар танланиб, пропагандистларга юборилди.

Партия кутубхонаси айниқса марксизм-ленинизм назариясини мустақил ўрганучиларга катта ёрдам кўрсатади. Бу ерда конкрет темалар юзасидан лекциялар, консультациялар ўтказилади. Мустақил ўқиётган коммунистлар блан суҳбатлар ўтказилади, уларга зарур ёрдам ва маслаҳатлар берилади.

Район партия комитети коммунистларнинг сиёсий ўқишини ташкил қилиш ва унга раҳбарлик қилишни яхшилаш йўли блан район меҳнаткашлари олдига қўйилган барча сиёсий ва хўжалик вазифаларнинг муваффақиятли ҳал қилинишига эришади.

Р. АЛИЖОНОВ,
Сирдар'ё район партия комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири.

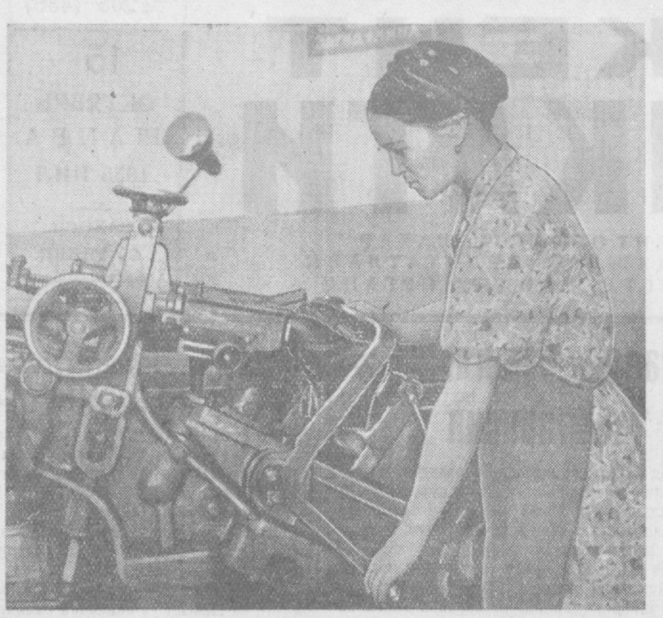

Тошкентдаги 2-нчи пойафзал фабрикасининг коллективи ўртасида КПСС с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. С'езд шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган илғор ишчи Галия Ҳафизова смена топшириғини 200 процентга етказиб бажармоқда. **Суратда: Г. Ҳафизова** иш устида.
А. Палехов фотоси.

Ижодий ташаббус бўғилмасин

Чирчиқдаги «Средазхиммаш» заводининг коллективи КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини бажариш учун мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланишга интилмоқда. Корхонада техника прогресси учун астойдил курашаётган рационализаторлар ўз ижодий ташаббуслари блан коллективга катта ёрдам бермоқдалар.

Броқ умуман олганда заводда рационализаторлар блан ишлашга етарли э'тибор берилмаётир. Корхона раҳбарлари рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюросининг иши устидан етарли назорат ўрнатмаганлар. Натижада коллектив томонидан топширилган кўпгина рационализаторлик таклифлари арзимаган сабабларга кўра йиллаб ва бирнеча ойлаб ишлабчиқаришга жорий этилмай қолиб кетаётир.

Бош конструкторлик бўлимининг технологи ўртоқ И. Кулик 1952 йилда рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюросига В-300-2 К компрессор шатуни конструкциясини ўзгартириш ҳақида таклиф топширган эди. Ўртоқ Куликнинг таклифи ма'қулланди. Бу таклифга асосан янги конструкциядаги компрессор шатунининг корпуси, болт, гайкалари ҳамда пастки вкладиши тайёрланди. Шатуннинг устки вкладиши 1-нчи механика цехида тайёрланиши керак эди. Броқ, 1-нчи цех бошлиғи П. Авилов, цех партия ташкилотининг секретари А. Тарликов ўртоқларнинг бу ишга лоқайдлик ва бепарволик блан қарашлари туфайли янги шатуннинг устки вкладиши шу кунгача тайёрланмади. Агар бу таклиф амалга оширилганда оммавий равишда ишлаб чиқарилаётган компрессорларнинг пастки ва устки шатуни рангли металл (бронза)дан эмас, балки оддий пўлатдан тайёрланиб, кўп миқдорда қиммат баҳо рангли металл тежалган бўлар эди.

Шу йилнинг апрель ойида компрессор-йиғув цехининг мастери ўртоқ В. Скоробогатко компрессорнинг холодильниги ва ёғ ажраткичининг конструкциясини ўзгартириш ҳақида таклиф киритди. Бу таклиф завод рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюроси томонидан қабул қилинди, сўнг завод бош инженери ўртоқ К. Жеребчук томонидан ҳам ма'қулланди. Бу таклифга асосан янги деталь конструкциясининг чертёжларини ишлаб чиқариш бош конструктор ўртоқ А. Скалигага топширилди. Орадан 5 ой ўтиб кетишига қарамай, бу таклифнинг тақдири ҳал қилинмаётир. Ўртоқ Скалига чертежларни шу вақтгача тайёрлаб бермади.

Завод партия комитети (секретари ўртоқ А. Давидов), касаба союз комитети (раиси ўртоқ П. Давиденко) рационализаторлик ва ихтиро'чилик иши блан мутлақо қизиқмаётирлар. Шу йилнинг 9 ойи ичида рационализаторлик ҳаракати завод партия комитетида, шунингдек завод касаба союз комитетида ҳам бирон марта муҳокама қилинмади. Давидов ва Давиденко ўртоқлар рационализаторлик иши ҳақида фақат бирон юқори ташкилотга ҳисобот бериш вақтидагина завод рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюросига ахборот беришни сўраб, телефон қоқадилар.

Завод касаба союз комитетининг БРИЗ комиссияси (раиси ўртоқ И. Цирковний) ҳаддан ташқари фаолиятсизлик кўрсатмоқда. Комиссия шу йил давомида бирон марта ҳам кенгаш ўтказмади. Комиссия а'золари завод рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюросидан ажралиб қолганлар.

Цехлардаги БРИЗ вакиллари, шунингдек рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюросининг старший инженери В. Чурин корхона коллективининг ижодий ташаббусини ўз вақтида қўллаб-қувватламаётир, новаторлар сафини кенгайтириш тўғрисида чинакамига ғамхўрлик қилмаётир. Корхона БРИЗи ишчилар ўртасида жонли иш олиб бориш ўрнига, қайси цехда қанча таклиф тўпланганлигини ҳисобга олиш, я'ни қуруқ, ҳечкимга фойда бермайдиган регистраторлик блан шуғулланмоқда. Кўп минг кишилик корхонадаги БРИЗ атрофига атиги 92 рационализатор уюшган, холос. Заводда саккиз ойлик рационализаторлик таклифи тўплаш плани атиги 76 процент, таклифларни ишлабчиқаришга жорий қилиш плани эса 83 процент бажарилди, холос.

Завод раҳбарлари (директори Н. Платонов, бош инженери К. Жеребчук ўртоқлар), шунингдек завод партия, касаба союз ташкилотлари коллективнинг ижодий ташаббусини ўз вақтида қувватлашлари, рационализаторлар ва ихтиро'чилар ҳаракатини чинакамига оммавий тус олдириб юбориш ҳақида ғамхўрлик қилишлари керак.

М. МИРАЗИМОВ.

ЯНГИ ЕРДА ЯНГИ КЛУБ

Боёвут районидаги Карл Маркс номли колхоз а'золари янги ерда пахта майдонларини тобора кенгайтириб, йил сайин мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Пахтачилик ривожланаётганлиги туфайли колхоз экономикаси мустаҳкамланмоқда. Ҳозир колхоз қишлоғи таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган. Колхозчилар янги типда қурилган уйларда фаровон турмуш кечирмоқдалар.

Колхоз қишлоғида ўрта мактаб, медпункт, болалар яслиси, икки ерда магазин ишлаб турипти.

Яқинда колхоз правлениеси қишлоқ марказида 500 киши сиғадиган янги клуб биносини қуриб битказди. Бу ерда пахтакорларга кино ва концертлар кўрсатиб турилади.

Х. РАХИМБЕРДИЕВ.

Колхозда қурилишлар

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг қиёфаси йилдан-йилга ўзгариб, кўркамлашиб бормоқда.

Ўтган йили 300 кишилик клуб қурилган, бу колхозда яқинда 66 ўринли касалхона биноси қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди. Касалхона колхоз а'золарига намунали медицина хизмати кўрсатмоқда.

Колхоз правлениеси пахтадан мўл ҳосил етиштиришга жиддий э'тибор бериш блан бирга, чорвачиликни ҳам янада ривожлантириш мақсадида қишга қизгин тайёргарлик кўрмоқда. Чорва моллари учун янги бинолар қурилмоқда. 100 бош қорамол ва 60 бош от сиғадиган типовой бино қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари янгидан чўчқахона, паррандахона ва бузоқхона бинолари ҳам қуриб бўлинди.

М. МИРХУЖАЕВ.

КЎЧМА ДЎКОН

Оржоникидзе районининг Қибрай сельпоси пахта йиғим-терими даврида колхозчиларга маданий савдони кучайтириш мақсадида кўпгина тадбирларни амалга оширди. Дастлаб иккита кўчма дўкон ташкил этилди. Уларни ҳар турли шиорлар ва плакатлар блан безатиб, жуда кўп саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотлари блан та'минлади.

Ҳозир ўртоқ И. Саидов мудирлик қилаётган кўчма дўкон Қибрай қишлоқ советидаги Сталин номли, Хрушчев номли ва «Ленинград» колхозларига хизмат кўрсатмоқда. Ўртоқ Саидов кўчма дўконни колхозларнинг дала шийпонларига олиб бориб, эрта тонгдан то тун қоронғусигача савдо қилмоқда. Шу блан бирга, теримчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини пухта ўрганиб, уларга зарур саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотларини вақтида етказиб бермоқда.

Кўчма дўкон махсус складга эга. Бу ерда ҳархил ип ва ипак газламалар, тайёр кийимлар, пойафзал, уй-рўзғор буюмлари, турли ассортиментдаги озиқ-овқат маҳсулотлари исталганча топилади.

Ўртоқ Саидов шу кунларда ўзининг диққат-э'тиборини ана шу моллардан харидорларга керагича етказиб беришга қаратмоқда ва кўчма савдони кундан-кунга қизитиб, яхши натижаларга эришмоқда. У ҳар куни ўрта ҳисобда 600—700 сўмлик мол сотиб, ойлик планни 125—160 процентгача етказиб адо этмоқда. Энг муҳими—теримчилар вақтининг тежалишига, меҳнат унумдорлигининг ошиши ва пахта йиғим-териминиг муваффақиятли боришига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Ш. ТОҲИРОВ.

Колхоз қишлоқларида агитмашиналар

Боёвут районидаги Каганович номли колхозга область маданият бошқармасининг агитмашинаси келди. Агитбригада а'золари дала шийпонларида бўлиб, областьдаги энг яхши теримчиларнинг пахта теришда эришаётган ютуқлари, уларнинг иш методлари, пахтани нобуд қилмай йиғиб-териб олишнинг аҳамияти тўғрисида суҳбатлар ўтказдилар. Область соғлиқни сақлаш бўлимининг врачи ўртоқ Йўлдошев медицина-санитария темасида суҳбат ўтказди. Область лекция бюросининг вакили ўртоқ Ризомуҳамедов КПСС июль Пленумининг қарорлари тўғрисида лекция ўқиди. Дала шийпонларида китоб савдоси ташкил қилинди. Ишдан кейин колхозчилар янги кинофильмни тамоша қилдилар.

Ҳозирги вақтда Тошкент областида 50 агитмашина ишламоқда, агитбригадаларнинг кучлари блан лекциялар ўтказилмоқда, кинофильмлар кўрсатилмоқда. Колхоз клублари ва маданият уйларида концерт бригадалари янги программаларда концерт бермоқдалар. (ЎзТАГ).

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

„Дўстлик қўшиғи"

«Шарқ юлдузи» журналининг шу йил 6-нчи (июнь) сонида самарқандли ёш шоир Душан Файзиевнинг «Дўстлик қўшиғи» поэмаси босилди. Бу поэма авторнинг дастлабки йирик асаридир. Автор ўз асарини лирик поэма деб атаган. Бу тасодифий эмас. Биринчидан, асар персонажларининг лирик кечирмалари, юрак тўлқинлари, садоқатли дўстлик тароналари асосида ёзилган бўлса, иккинчидан авторнинг Улуғ Ватан уруши фронтидаги жанговар фаолиятини ҳикоя қилади.

Душан Файзиев ўрта мактабни тамомлаб, 18 ёшга кирганида Улуғ Ватан уруши бошланган эди. Файзиев етуклик аттестатини уйда қолдириб, қалам ўрнига қурол олди, мактабни окопга алмаштирди, шиддатли жангларда оддий солдат бўлиб қатнашди. Украина ССР, Белоруссия ССР, ва Польшани гитлерчи босқинчилардан озод этишда қатнашди. У, ўзининг биринчи ше'рини фронт окопларида ёзди. Унинг дастлабки ше'рлари фронт газеталарида босилди. Файзиев ўз кўзи блан кўрган, шиддатли жанглар блан озод қилинган шаҳарлар ҳақида, жанговар дўстларининг қаҳрамонликлари, озод қилинган совет кишиларининг чексиз севинчлари ҳақида ёзди. Жанговар ҳаёт, иш жангчи — шоир қалбида унитилмас таассуротлар қолдирган.

Ёш шоир фронтда бир қўлида қурол, бир қўлида қалам блан ашаддий душманга қарши жанг қилар экан, совет баҳодирларининг, жанговар дўстларининг ҳаётини кузатиб борди, уларнинг улуғ халоскорлик ишларидан илҳомланиб, бирқанча ше'рлар ёзди. Бу ше'рлар келажакдаги йирик асарнинг фрагментлари эди. Бу ерда муҳокама юргизаётган асаримиз ана шу таассуротлар асосида ёзилган «Дўстлик қўшиғи» поэмасидир.

Гитлерчи босқинчилар муқаддас Ватанимизга хиёнаткорона уруш бошлаганларида, бепоён мамлакатимиз халқларининг мустаҳкам, улуғ дўстликларини, тенгқур, қадрдон бродар эканликларини ҳисобга олмаган эдилар. Ватан уруши мамлакатимиз халқлари бузилмас дўстлигининг улуғ синови бўлди. Кўпмиллатли совет халқларининг асл фарзандлари ёнма-ён туриб душманга қақшатгич зарба бердилар, совет ватанпарварлигининг улуғ кучини жаҳонга намойиш қилдилар. Фронтда, шунингдек, фронт орқасида халқлар дўстлиги тантана қилди ва шонли ғалабаларнинг асосий омилларидан бири бўлди.

Душан Файзиевнинг «Дўстлик қўшиғи» лирик поэмаси ҳам ана шу муқаддас темага—совет халқларининг жангларда синалган бузилмас дўстлигига бағишланган.

Ҳажм жиҳатдан катта бўлмаган бу поэмада турли миллат фарзандларидан ташкил топган жанговар қўшинларимизнинг юксак ватанпарварлик хислатлари бадиий образлар воситаси блан ифодаланади. Автор ўз асарида жанговар ҳаётни — фронт ҳаётини тасвирлайди. Асар қаҳрамонлари она-Ватан тақдири блан яшайдилар, улар душманнинг халқлар бошига чексиз азоб-уқубатлар келтирганликларини яхши биладилар. Шунинг учун улар ўзларининг озодлик, бахтли ҳаёт, муҳаббат, ёшликларининг душман оёғи остида поймол этилишига қарши курашга отланадилар.

Тиш-тирноғигача қуролланган босқинчилар босиб ўтган йўлларини талаб, хонавайрон қилиб борадилар. Асар қаҳрамонларидан бўлган украин қизи Нинанинг туғилиб ўсган қишлоғи ҳам душман томонидан куйдирилиб, вайронага айлантирилади. Омон қолган Нина ўзини йўқотиб қўймайди. Унинг қалби разил ёвга қарши ўч ва ғазаб блан тўлиб тошади. Нина жанговар совет солдатларининг сафига келади, ярадор жангчиларнинг ҳаётини сақлаб қолишда қаҳрамонлик кўрсатиб ишлайди. Поэмада анашу олижаноб бурч, ватанпарварлик, дўстлик, ҳамкорлик мотивлари тараннум этилади.

Поэма фронтда дўстлашиб, бир-бировларини севиб қолган украин қизи блан ўзбек йигитининг урушдан кейинги даврда Москвада учрашувлари блан бошланади. Автор қаҳрамонларнинг руҳий ҳолатларини, чин муҳаббат блан тепиб турган юрак тўлқинларини тасвирлаш учун та'сирли, оригинал ифодалар топишга ҳаракат қилади ва лирик тасвир воситаларини ахтаради. Автор бу унитилмас учрашувни баланд, шодиёна руҳ блан тасвирлайди.

Тушимми бу, ёки ўнгимми?
Бу — Нина-ку! — украин қизи.
Ўша юзлар, ўша зангор кўз!
Худди ўша, ўшанинг ўзи!
Кўришганда ҳарбир юрак ҳам,
Завққа тўлса шунча тўлар-да!
Бир онадан туғилмаганмиз,
Туғилса ҳам шунча бўлар-да!

Юқоридаги сатрларда ёш шоир кўпйиллардан буён бир-бировларини кўришга, дарак олишга муштоқ бўлиб юрган икки ёш юракнинг булоқдек мусаффо, қуёшдек равшан, денгиз тўлқинларидек мавжли, пок туйғуларини, чексиз шодлик дамларини куйлайди. Сатрларда келтирилган такрор сўзлар воқиа мазмунини, образлар характерини янада конкретлаштирган.

Автор поэманинг биринчи қисмида собиқ фронтчи ўзбек йигити (поэма биринчи шахс тилидан ёзилган, шунинг учун йигитнинг исми, фамилияси кўрсатилмаган), блан украин қизи Нинанинг Москвада учрашувларини тасвирлайди. Биринчи қисмни поэманинг кириш бўлими деса бўлади. Автор икки қадрдон дўст учрашувини ифодалаб, йигит тилидан:

«Эсга олдим Украинани,
Бир лаҳзага учди хаёлим...» — дейди.

Бу тасвир китобхонни ўз-ўзидан кейинги воқиаларга олиб келади. Улуғ Ватан урушининг манзаралари пайдо бўлади. «Днепр — қирғоқдаги даҳшатли бир жанг» пайти. «Қишлоқ ёнар, душман кўринмас, фашист қочган орқага томон». Командир ўзбек йигитига душманнинг ўқ узаётган пулемётини яксон этишга буйруқ беради. Солдат душман дамини ўчириб, орқага қайтади. Броқ, унинг ёнбошида мина портлайди. Солдатнинг муқаддас қони тўкилади. Автор бу аянчли, броқ баҳодирона дамни китобхон ёдида узоқ сақланадиган сатрларда баён этади:

Қоним оқар, оёқлар латта,
Бошни секин қўйдим тупроққа...

Бу ерда баҳодир жангчининг ҳолсизланиб, броқ ҳечқандай ваҳимасиз, ўзининг муқаддас бурчини бажариб, азиз тупроққа бош қўйганлиги киши кўз олдида яқлит гавдаланади. Автор жангнинг бошқа тафсилотларини баён этиб ўтирмай, санбат ҳаётига ўтади. Ўзбек йигити кўзини очиб, ўзининг санбатда ётганлигини билади. У, мовий кўзли, ўрта бўйли, кулиб турган оппоқ юзли ҳамширадан «Тушунтиринг менга яхшироқ, қаердамиз? Бу қайси санбат? Қайси шаҳар, ё қайси қишлоқ» деб сўрайди.

Ҳамшира жангчига унинг уч кун бурун Днепрнинг ўнг қирғоғидаги қишлоқда оғир яраланиб, хушсиз бўлиб қолганлиги, уни ўзи санбатга олиб келганини, ўз қишлоғини босқинчилар куйдириб, кулга айлантирганликларини айтади. Бу учрашувдан кейин йигит блан қизнинг ўртасида самимий дўстлик, ўзаро ҳурмат кучаяди. Шундай учрашувларнинг бирида жангчи ҳамшира қизга узоқ тикилади, қиз бу аҳволдан ўнғайсизланади ва «Нега менга бунча тикилиб қолдинг?» деб савол беради. Шунда жангчи Нинага бир расмни кўрсатади ва «Икки ёшда қолган онадан, асли юрти Украинадан, исми Валичка» дейди. Нина бирдан расмни ўпиб «Тириксанми азизим, синглим?!» деб қичқириб, ўзини билмай йиғлаб юборади.

Ёш шоир бу эпизодда совет кишиларининг меҳрибонликларини, уруш натижасида етим қолган болаларнинг тарбияси учун бутун халқ ғамхўрлик кўрсатаётганлигини тасвирлайди. Жангчининг онаси Нинанинг синглиси — кичкинтой Валичкани ўз тарбиясига олади. Уни бағрига босиб аллалайди, улғайиб катта бўлишини, бахтли ҳаёт кечиришини истайди. Бу эпизод совет халқларининг бир-бировларига нақадар меҳрибон ва вафодор эканликларини тараннум этади. Бу эпизодда улуғ ғалабаларимизнинг асосини ташкил этучи халқлар дўстлигининг қоядек мустаҳкамлигини ифодаловчи ғоя бадиий формада акс эттирилган.

Ярадор ўзбек йигити даволаниш учун мамлакат ичкарисига — госпиталга жўнатилади. Нина ўз санбати блан фронт линиясида қолади. Улар қалбида асл муҳаббат, чинакам вафодорлик бошланади. Лекин улар бу сўнгги айрилиқдан кейин узоқ вақт бир-бировларининг дарақларини топаолмайдилар.

Автор қаҳрамонларини урушдан кейин бирнеча йиллар ўтказиб, Москвада учраштиради. Бу ерда шуни та'кидлаб ўтиш керакки, автор бу эпизодни ишонарли қилиб тасвирламаган. Санбатни душман самолётлари бомбардимон қилади. Қиз йигитга бу тафсилотни «Вайронада қолибман ёлғиз, ҳушга келгач изладим, броқ — адресингни топмадим сра» деб тушунтиради. Сўнг «Қани энди меҳмон бўлсангу, ўзинг кўрсанг Украинани, қишлоғимга бирга борсангу, гуллашини кўрсайдинг уни...» дейди. Бу гаплардан қизнинг соғ-саломат қолганлиги, урушдан кейин ўз қишлоғида ишлаб келаётганлиги ма'лум бўлади. Броқ қиз туғишган укаси Валичка ва севган йигитини топаолмайди. Шунингдек ўзбек йигити ҳам ўзи озод қилган қишлоқни, айниқса ярадор бўлган, муқаддас қони тўкилган жойни унитгандай туюлади. У, қиз қишлоғидан дарак олиши мумкин эди. Автор бундай изланишга э'тибор бермаган. Натижада қиз блан йигитнинг узоқ вақт дом-дараксиз юришлари етарли изоҳланмаган, бу эса кишини ишонтираолмайди. Автор бу поэмани алоҳида нашрга тайёрлашда юқоридаги эпизодни ўйлаб кўриши, уни қайта ишлаши зарур.

Файзиев поэмани тамомлар экан, унинг сўнгги сатрларида улуғ пойтахтимиз Москва тасвирини, у ерда учрашган, фронтда, уруш алангасида чиниқиб, бир-бировларини севишган икки ёш қалбнинг кўнгил қувончларини чизади. Китобхон поэмани ўқиб бўлар экан, унинг ровон, образли, лирик тилда ёзилганлигидан завқланади. Поэма қаҳрамонлари Нина, Валичка, ўзбек жангчиси ва унинг меҳрибон онасининг юксак инсоний фазилатларини, оғир синовларга бардош берган қисматларини, порлоқ истиқболларини ўйлаб севинади.

Автор поэмада янги ифодалар, ўхшатишлар, та'сирли, ширали иборалар ишлатади. Автор совет кишиларининг қон-қардош эканликларини ифодалашда уларнинг элу-юртларига мурожаат этади, бепоён мамлакатимизнинг ҳамма жойи ҳам азиз эканлигини тасвирлайди:

Жамолингни кўрасан ҳар кун
Оппоқ тонгнинг отишларидан.
Эшитасан Днепр куйин
Зарафшоннинг оқишларидан.

Бу сатрларда украин қизи блан ўзбек йигитининг юрак туйғулари, соф муҳаббатлари блан бирга, уларнинг она юртлари ҳам нақадар азиз эканлиги баралла жаранглайди.

Поэмада ҳаммаси бўлиб тўрт кишининг образи берилган. Бешинчи образ, я'ни командир образи эса айрим штрих блан берилган. Автор фронт ҳаётини, халқлар дўстлигини тасвирлар экан, воқиани очишда ўзбек йигитининг жанговар шерикларидан айримларининг образини чизиб берганда асарнинг қиммати янада ошган бўлур эди. Жанг қизиб турган жойларда ҳам фақат ўзбек йигити блан қизнинг ҳаракати тилга олинади. Автор кенг кўламда олиб борилган Улуғ Ватан урушининг айрим эпизодларини қаламга олар экан, у, бу эпизодларда қаҳрамонлик ва жасорат кўрсатган совет баҳодирларининг ҳамжиҳатлигини, қаҳрамонликларини, садоқатли дўстликларини тўла акс эттиришга э'тибор бермаган.

Поэмада айрим ширасиз, бўш сатрлар ҳам учрайди. Автор воқиаларни тасвирлар экан, ба'зан қуруқ тафсилотга ўтади, бадиий бўёқларни кам ишлатади. Масалан, Нинанинг йигитга:

— Сен санбатдан кетганингдан сўнг
Биз кечирдик кўп уқубатни.
Сезиб қолиб фашист аблаҳлар
Бомбардимон қилди санбатни»

деган сатрларни олиб кўрайлик. Бу банд қуруқ сўзлар йиғиндисидан иборат. Унда на бадиий тасвир ва на киши ёдида қоладиган ифода бор. Бошқа айрим сатрларда ҳам ана шундай хабар тарзидаги жумлалар мавжуд.

Юқорида кўрсатилган камчиликлар поэмани қайта ишлашда тузатилиши мумкин. Бу камчиликлардан қат'ий назар, поэма ёш авторнинг катта ютуғидир. Душан Файзиев бу поэтик асари блан ўзининг ижод устида қунт блан ишлаётганидан дарак беради. У, бадиий маҳоратни, ижодий изланишни тинмай давом этдираборса юксак савияли китобхонлар талабига жавоб берадиган янги асарлар яратиши мумкин. Бунинг учун ёш шоир классик ва отоқли совет ёзучилари ижодидан баҳраманд бўлиши, ҳаётни пухта ўрганиши, ижодга талабчанликни ошириши зарур.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

Ғанимат фурсатдан тўла фойдаланиб, пахта тайёрлаш сур'атини тобора кучайтирайлик!

☆

Ҳар куни 3,5-4 процентдан пахта топшираётирлар

Каганович номли колхоз пахтакорлари кейинги кунларда пахта йиғим-теримини айниқса қизитиб юбордилар. Бу колхоз ҳар куни давлатга йиллик планнинг 3,5—4 проценти миқдорида пахта топшириб, Мирзачўл районидаги бошқа колхозларга намуна бўлаётир.

Колхознинг А. Раҳмонов бошлиқ бригада а'золари сентябрь ойида 57,7 процент пахта тайёрлаб, йиғим-теримда биринчи ўринда бормоқдалар. Улар октябрь ойида теримни янада кучайтириб юбордилар. 3 октябрь куни бригадада ҳатто йиллик планнинг 7 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Бригаданинг М. Абдураҳмонов бошлиқ звеноси 32 гектар ернинг ҳар гектаридан ҳозиргача 19,2 центнердан ҳосил йиғиб олиб, йиллик планни 91,1 процент бажарди.

Колхознинг коммунист Ш. Усмонов, комсомол А. Қобилов ва Х. Мамадалиев бошчилик қилаётган илғор бригадалари ҳам кунига йиллик планнинг 3,8—4 проценти миқдорида пахта топширмоқдалар.

Мавсумда 10—15 тонна пахта териш мажбуриятини олган Н. Ашурова, Т. Хидирова, Х. Болкиева каби ўнлаб теримчилар ҳар куни 190—200 килограммдан пахта термоқдалар. Ҳозир колхозда мавсум топшириғини бажариб, ўз зиммаларига олган мажбуриятлари ҳисобига пахта териб топшираётган илғорлар сони 93 кишига етди.

Пахта теримини тезлатишда 2-нчи МТСнинг шу колхозда хизмат қилаётган механизаторлари ҳам катта ёрдам бераётирлар. Улар колхозга ҳар куни 12—13 тоннадан пахта териб бермоқдалар. Бригаданинг илғор механик-ҳайдовчиларидан ака-ука Нурмуҳамедовлар кунига 2000—2300 килограммдан пахта териб бераётирлар.

Каганович номли колхоз пахтакорлари пахта йиғим-теримида ҳам механизаторлар блан меҳнат ҳамкорлигини кучайтириб, йиллик планни 1 ноябрьгача бажариш учун курашмоқдалар.

В. ШОДМОНОВ.

Гектаридан 30 центнердан ҳосил

Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг азамат пахтакорлари партиямиз XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, пахта териш ва топширишда юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. Улар кундалик графикни ошириб бажариб, кунига 2 процент миқдорида пахта тайёрламоқдалар.

Бригадалараро бошланган социалистик мусобақада айниқса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Сафар Холматов бошчилик қилаётган бригада а'золари яхши натижаларга эришаётирлар. Бригада а'золари ҳар гектардан 45 центнердан ҳосил топширишга аҳд қилганлар. Ана шу мақсад блан фидокорона меҳнат қилиб, ҳозиргача ҳар гектаридан 30 центнердан ошириб пахта топширдилар. Бригаданинг ҳарбир а'зоси соатлик график асосида пахта териб, кунлик нормани 2—2,5 хисса қилиб, бажармоқда. Улар йиллик планни 1 ноябрьгача бажаришга аҳд қилганлар.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Суратда: Оржоникидзе районидаги Киров номли колхознинг илғор теримчиларидан (чапдан ўнгга) **Х. Ашурова** ва **Х. Тўлаганова** ўртоқлар. Улар шу кунгача 5 тоннадан пахта териб топширдилар. Чевар теримчилар кундалик топшириқларини 1,5—2 ҳиссага етказиб бажариб, бошқа теримчиларга намуна бўлмоқдалар.

И. Глауберзон фотолари.

☆ ☆

Пахта нима учун машина блан терилмаётир?

Ўртачирчиқ районидаги колхозларда пахтани машина блан теришга етарли э'тибор берилмаётир. Шунинг учун машина блан жуда кам пахта терилаётир. Бунга райондаги ҳар иккала МТС раҳбарлари ҳам, колхозларнинг раислари ҳам айблидир. Жумладан, МТСларда 70 тадан ортиқ СХМ-48 маркали терим машиналари ҳали ҳам ремонтдан чиқарилмаган. МТС директорлари Пак Сан Ер ва Акопян ўртоқлар ўз айбларини заводларга юклаб, я'ни деталь ва запас қисмларни ўз вақтида олаолмадик, деган баҳонани оғиздан қўймайдилар. Аммо бу гаплар нотўғри, чунки текширишда запас қисмлар барвақт юборилганлиги ма'лум бўлди.

МТСларнинг раҳбарлари колхозларда машина блан пахта териш ишини уюштиришга ҳам жуда юзаки қарамоқдалар. Шунинг учун ҳозир пахта тераётган машиналарнинг иш унуми жуда паст. Масалан, районда энг илғор ҳисобланган «Ленин йўли» колхозида 6 машина блан 4 кунда фақат 11 тонна пахта терилган. МТС агрономлари ва инженерлари далада жуда камдан-кам бўладилар. Улар механик-ҳайдовчиларга яқиндан раҳбарлик қилиш, уларга техника ёрдами кўрсатиш ишлари блан деярли шуғулланмайдилар. Бу эса пахтани машина блан териш ишининг тўғри уюштирилмаслигига, ишнинг ҳам сони, ҳам сифатининг пасайишига сабаб бўлмоқда.

Машина теримининг ёмон уюштирилишига айрим колхоз раҳбарларининг мас'улиятсиз қараётганликлари ачинарли бир холдир. Масалан, «Ленин йўли» колхозида (раиси ўртоқ Э. Усмонов) механик-ҳайдовчиларга моддий-маиший хизмат кўрсатиш яхши йўлга қўйилмаган. Пахтаси машина блан териладиган участкалар тайёрланмаган, далалар бегона ўтлардан тозаланмаганлиги уёқда турсин, ҳатто қайрилиш жойлари ҳам текисланмаган, шолчалар йўқлиги учун бункердаги пахта қаер тўғри келса ўша ерга бўшатилмоқда.

Ильич номли колхозда терим машиналари сизот сувлари юза бўлган, шунинг учун пахтаси унча очилмаган далаларга туширилган. Натижада машиналарнинг иш унуми паст бўлиши устига яхши пишмаган, очилмаган кўсаклар тўкилиб кетган. Каганович номли колхознинг ўртоқ Л. Кикинадзе бошлиқ бригадасида машинага ажратилган ерлардаги ёввойи ўтлар олиб ташланмаган. Дала бошларига қайрилиш жойлари очмасдан туриб, 5 та машина ишга туширилган. Натижада пахта нобуд бўлган, ифлосланган.

Айрим колхозларнинг раҳбарлари пахтани машина блан теришнинг афзаллигига ҳали етарли тушуниб олмаган бўлса, айрим раҳбарлар машинанинг кучига ишонмайдилар. Шунинг учун улар пахтани машина блан теришга оғизда юз процент тарафдорлар-у, амалда бутунлай қаршидирлар. Масалан, Ленин номли колхоз раҳбарлари (раиси ўртоқ Зокиров) «ҳали пахталар етарли очилмаган» деган баҳона блан машиналарни ишга туширмаётирлар. Бу колхозда ҳам дала машина теримига тайёрланмаган.

Яқинда районда бўлиб ўтган механизаторларнинг кенгашида юқоридаги камчиликлар очиб ташланди. Механизаторлар МТС ва колхоз раҳбарларини қаттиқ танқид қилдилар. Улар айрим илғорларнинг тажрибасидан фойдаланиб, райондаги барча колхозларда ҳам машина блан пахта теришни кенгайтириб юбориш мумкинлигини айтдилар. Бунинг учун далада машина теримини уюштириш учун зарур шароит туғдирилишини талаб қилдилар. Агар Ўртачирчиқ район партия ва совет ташкилотлари, МТС ва колхоз раҳбарлари механизаторларнинг бу ҳақли талабларини бажарсалар, машиналар блан анча кўп пахта териш ва йиғим-терим мавсумини бирмунча илгари тугаллашга эришаоладилар.

Т. ЙУЛДОШЕВ.

☆

ПАХТАНИНГ ҚАЛБИ

— Қайда экан пахтанинг қалби?
дедингиз:
Биз пахтадан эшитдик олтин қўшиқлар,
Оқ достонлар ўқидик мисоли денгиз,
Уни севдик севгандек ойни ошиқлар.
Аммо унинг юрагин кўрмадик ҳануз.
У-ку махлуқ бўлмаса жон нима қилар?
Пахта фақат экилар, фақат йиғилар,
Чўпон—Қуёш боқади, қўриқлар юлдуз.
Аммо пахтанинг қалби...
Бу сўз ғалати,
Биз кўрмабмиз... балки бор...
Ким ҳам билади?
Пахтанинг қалби борми? Кўрмадик ҳаргиз!..
Шундай дедингиз.
— Чаноқлардан оқ гулни терганида қўл,
Юз-юз кило ёзар-кан, буни табельчи,
Хирмонларга тонналар берганида қўл —
Бунинг дастаги бошқа, қўл фақат элчи.
Машинани ҳайдовчи тўлиб ғайратга
Кемаларда дарғадай манзиллар босар;
Зарб қиларкан ҳунарни ишга, сур'атга
Бунинг автори бошқа, иш фақат асар.
Биласанми, айтилса сўлим қўшиқлар,
Бунга илҳом виждондан келган буйруқлар.
Дўстим, бордир пахтанинг қалби. юраги,
Бу — Ватан фарзандининг фаҳми, тилаги.
Бу — теримчи қизларнинг аҳди қарори,
Бу — мард механикларнинг зафар шиори!

Мақсуд ШАЙХЗОДА.

Пахта теримида меҳнат кунларини тежамоқдалар

Хрушчев номли колхоз пахта тайёрлаш сур'ати жиҳатидан Оржоникидзе районида илғор хўжаликлардан бири ҳисобланади. Колхоз давлатга пахта топшириш планининг ярмидан кўпроқ қисмини бажарди.

Колхоз а'золари йиғим-терим ишларини ҳартарафлама кучайтириб юбордилар. Колхоз правлениеси теримнинг дастлабки кунларида теримчилар учун 40 килограмм норма белгилади. Ҳисобларга кўра, бу норма ўн кун давом этиши керак эди. Лекин теримнинг бешинчи куниёқ бригада бошлиғи Ҳаким Мирзалиевдан таклиф тушди. У ўз таклифида пахта ялпи равишда очилиб кетганлиги муносабати блан нормани 50 килограммгача оширилиш зарурлигини айтди. Шундай қилиб пахта терими бошлангандан буён норма уч марта оширилди. Ҳозирги вақтда кунлик норма 70 килограмм бўлиб, уни барча колхозчи бажараётир. Бу эса колхозда йиғим-терим даврида меҳнат кунларининг тежалишини та'минлади.

Қишлоқ хўжалик артели ҳозир тайёрлаш пунктига ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда 200 тонна кўп пахта топширди, меҳнат кунлари эса анча кам сарфланди.

Пахта ташувчи аравакашлар ҳам меҳнат кунларини тежамоқдалар. Колхоз правлениеси узоқ участкалардан асосий магистральга чиқадиган янги, яқин йўллар қурди. Натижада ҳозир ҳарбир аравакаш икки марта тез қатнамоқда. Бундан ташқари аравакашлар пахтани қанорларга яхшилаб жойламоқдалар, бу эса кунда қўшимча равишда 1500 килограммгача пахта ташиш имкониятини берди.

Хрушчев номли қишлоқ хўжалик артелининг колхозчилари йиғим-терим кампанияси бошлангандан буён уч мингтадан кўпроқ меҳнат куни тежадилар. (ЎзТАГ).

Бадиий асар устида қунт блан ишлаш керак

(ҲАВАСКОР ШОИРЛАРНИНГ ШЕ'РЛАРИГА ОБЗОР).

Ҳаётимиз гўзал, серзавқ, мазмунли. Ана шу гўзал ҳаётимизнинг ижодкорлари — совет кишилари ўзларининг кундалик ишларида катта-катта ғалабаларни қўлга киритмоқдалар, коммунистик қурилиш соҳасида ажойиб ғалабаларга эришмоқдалар. Озод, бахтиёр, фаровон ҳаётимиз, улкан Ватанимиз, доно партиямиз, социалистик заминда вужудга келиб ранг-баранг шаклларда намоён бўлаётган совет воқи'лиги кишиларимиз қалбига илҳом бағишлайди, уларда зўр ҳис-туйғу уйғотади.

Областимизнинг турли жойларидан келаётган ше'р, ҳикоя, очерк, масал ва бадиий асарлар бунинг далилидир. Бу асарларда она-Ватанга, партия ва ҳукуматимизга чексиз садоқатни, халқлар дўстлиги ва тинчлик учун кураш ғоясини, республикамиз пахтакорларининг фидокорона меҳнатларини куйлаш асосий ўринни эгаллайди.

Мирзачўлли ҳаваскор Х. Сагизов ўзининг «Учрашув» сарловҳали ше'рида асар қаҳрамонларининг портретларини, воқиа содир бўлаётган жой манзараларини анча усталик блан тасвирлайди. Қаҳрамонларнинг ички кечинмалари, психологик ҳолатлари, ҳаракатлари равон тил блан жонли акс эттирилади. Ҳаваскор-шоир сувчи қиз образини яратар экан, қуйидагидек содда, равон мисра'ларни тизади:

Қўлда чироқ, елкада кетмон —
Тикилади эгатга Басти.

Пискентли М. Ғиёсов («Пахта асло нобуд бўлмасин»), қорасувли С. Муҳиддинов («Қувончли тонг»), ленинободли Т. Йўлдошев («Директор») ўртоқларнинг ше'рлари ҳам тематик ранг-баранг бўлиб, бу ҳаваскорларнинг поэзия қонун-қоидаларини ўзлаштириб бораётганликларини, поэтик маҳоратларини оширишга тинмай интилаётганликларини кўрсатади. Бу авторлар танланган темани очиб беришга, воқиаларнинг моҳиятини равон мисра'ларда ифодалашга уриниб, бирмунча ютуқларга эришганлар, ше'р техникасига амал қилганлар.

Лекин редакцияга келаётган ше'р, ҳикоя, очерк, масалларнинг ҳаммасини ҳам бадиий асар олдига қўйилган талабларга жавоб бераолади, деб бўлмайди. Чунки бу асарларнинг айримларида турмуш воқиаларини ҳаётий, жонли қилиб кўрсатиш у ёқда турсин, ҳатто поэзиянинг элементар қонун-қоидаларига ҳеч бўлмаганда унинг техника томонлари (мисра'ларнинг бўғинларини бараварлаштириш, қофиялаш)га риоя қилинмаган.

Масалан, Оҳангаронли ҳаваскор М. Муҳамедовнинг «Ўзбекистоним» сарлавҳали ше'рини олиб кўрайлик:

Саноат ва маданиятимиз
Шарафли Ўзбекистон ифтихоримиз
Улуғ партия йўллади коммунизм сари
Халқимиз бағишлади куч ва қудратини.

Бу тўртликда аввало авторнинг нима демоқчи бўлгани ма'лум эмас. Мисра'лар мазмунан бир-бири блан узвий боғланмаган, бири-бирининг мазмунини тўлдирмаган илгари сурилган фикрни мустаҳкамлаш учун хизмат эттирилмаган. Ана шунинг натижасида авторнинг ўз олдига қўйган мақсади э'тибордан четда қолиб, мисра'лар оддий сўзлар йиғиндисидан иборат бўлиб қолган.

Ма'лумки, сўзлардан ўринсиз фойдаланиш, оғизга келган сўзни ишлатавериш блан бадиий асар яратиб бўлмайди. Сўзларни пала-партиш ишлатиш, фикрларни ма'лум бир системага солмаслик ҳоллари юқорида қайд этилган ше'рда кўп учрайди. Бу ҳол эса ше'рнинг ғоявий йўналиши ва бадиий савиясига путур етказган.

Иккинчидан эса ше'рда бадиий асарнинг муҳим хусусияти ҳисобланган бадиийлик йўқ. Агар ше'рда бадиий тасвирий воситалардан фойдаланилмаса, илгари сурилган ғоя улар орқали конкрет, ҳаётий, жонли қилиб очиб берилмаса, бу асар ўқувчида ҳечқандай ҳис-туйғу уйғотмайди, унга эстетик завқ бермайди, унинг бадиий асарга нисбатан бўлган иштиёқини сўндиради. Ҳаваскор шоир танланган темани изчиллик блан очиш, фикрни бўртдириб бериш учун бадиий воситалардан (ўхшатиш, метафора, метанимия ва ҳоказолар, мутлақо фойдаланмаган. Бу эса ше'рнинг эмоционал кучи, ҳароратини пасайтириб, фикрларни сийқалаштириб юборган.

Ниҳоят, ше'рда ритм, туроқ, бўғин, қофияларга риоя қилинмаган. Натижада мисра'лар гоҳ 10, гоҳ 14 бўғиндан иборат бўлиб, ше'р тузилиши системаси бузилган. Ҳолбуки, бу элементлар поэзияда катта роль ўйнайди.

Ана шунинг учун ҳам ҳарбир ҳаваскор қалам ушлаб ше'р ёзишга киришар экан, у аввало социалистик воқи'лигимизни атрофлича чуқур ўрганиши, адабиёт назариясини пухта эгаллаган бўлиши, бадиий маҳоратни ошириш учун ўз устида тинмай ишлаши керак.

Ҳаваскорлардан паркентли А. Маматовнинг «Узоқдан мактуб», бекободли Э. Эгамбердиевнинг «Биринчи ше'р», қорасувли С. Муҳиддиновнинг «Пахтакорнинг ҳаёли», боёвутли А. Хусановнинг «Пахта тер», А. Абдуғаффоровнинг «Пахтакор қизга», Совет Армияси сафида хизмат қилаётган С. Тўлагановнинг «География», тошкентли Н. Нормуродовнинг «Бешюзчи машинистга», Ф. Жазбулланинг «Оқ олтин», «Дўстимга». А. Мирҳабибовнинг «Эскича юришлар». У. Раҳмоновнинг «Ишёқмас сергаплар, саводсиз беҳарфлар ҳақида» ше'рларида бадиий маҳорат етишмайди.

Бу ҳаваскорлар танланган теманинг моҳиятини бадиий воситалар блан чуқур очиб, ҳаёт картиналарини жонли, образли қилиб гавдалантириш ўрнига пала-партишлик блан предметларнинг қуруқ тасвирини берадилар. Ана шунинг натижасида воқиалар та'сирида вужудга келган авторнинг ҳис-туйғуси, мулоҳазалари мутлақо кўринмай қолгач. Бу нарса ше'рнинг ше'рлик хусусиятларини йўққа чиқариб, уни қуруқ риторикага айлантириб юборган.

Ҳаваскор М. Канзафаровнинг «Ёз кечасида», қорасувли К. Тўлибоевнинг «Вали блан Эркин» сарлавҳали ҳикоялари ҳам тема ҳижатидан муҳим. Лекин ҳикоялардаги қаҳрамонларнинг образлари бир андазага солинган бўлиб, уларни бир-биридан ажратиб бўлмайди. Қаҳрамонларнинг ўзларига хос тил яратилмаган, характерлар эса индивидуаллаштириб берилмаган. Ҳикоя воқиасининг тўла очиб берилиши учун халақит берувчи ортиқча детальлар кўп. Турмушни яхши ўрганмаслик сабабли ҳаёт картиналари ўз реал ифодасини топаолмаган. Бу ҳикоялар бадиий жиҳатдан бўш.

Ҳаваскорлар бадиий асарга нисбатан эҳтиёжи ўсиб бораётган совет кишиларининг дидлари ва замонамиз талабларига жавоб бераоладиган даражада бадиий асарлар яратиш учун ҳаётни чуқур ўрганишлари, адабиёт назариясини пухта эгаллашлари, ўз устларида қунт блан тинмай ишлашлари керак. Ана шундай қилгандагина улар ғоявий юксак ва бадиий пухта асарлар ратаоладилар.

И. В. МИЧУРИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

И. В. Мичурин—отоқли олим, новатор

Шу йил 27 октябрьда мамлакатимиз халқлари табиатни ўзгартирувчи буюк олим И. В. Мичуриннинг туғилган кунига юз йил тўлишини нишонлайдилар. Шу муносабат блан отоқли олимнинг амалий ва назарий ишларини кенг оммага тушунтириш, совет олимлари, деҳқонлари, чорвадорлари, боғбонлари томонидан Мичурин та'лимотининг ривожлантирилиши ва қўлланилиши натижасида социалистик қишлоқ хўжалигимиз эришаётган ютуқларни кенг миқ'ёсда намойиш қилиш учун зўр ҳозирлик кўрилмоқда.

Илғор совет агробиология фанига асос солган намояндаларнинг бири И. В. Мичурин бўлди. И. В. Мичурин ўзининг олтмиш йиллик иш фаолияти мобайнида 300 дан кўпроқ мева-резавор ўсимликлар сортини етиштирди, жанубда ўсадиган бирқанча мевали ўсимликларни шимолга кўчирди, мамлакатимизнинг Урол, Сибирь ва Узоқ Шарқ каби иқлим шароити совуқ бўлган районларида ўстириш мумкин бўлган мевали ўсимлик сортларини ижод қилди.

Мичурин ўзининг назарий ва амалий фаолиятида жонли организмнинг яшаш шароити блан қаттиқ боғланганлигига асосланади, ирсият хоссаси ташқи муҳит та'сири характерига боғлиқ деб тасдиқлайди. Мичуриннинг буюк хизмати шундан иборатки, у сун'ий танлаш учун материал етказиб берадиган ўсимликлар хоссасидаги дастлабки оғишлар қонуниятини ўрганиш натижасида ўсимликда мақсадга мувофиқ тарзда наслга ўтказиладиган ўзгаришларни, я'ни сортни шакллантириш учун зарур бўлган ўзгаришни вужудга келтиришга имкон берадиган методни яратди.

И. В. Мичурин, ирсияти шаклланиб келаётган ёш организмни мақсадга мувофиқ равишда тарбиялаш йўли блан янги ўсимликлар яратишда ажойиб ишларни қилди. Унинг ишлари об'ектив қонунлар билими блан қуролланган кишининг табиат кучлари устидан чинакам ҳукмрон эканлигини, органик олам табиатини бошқаришга ва ўзгартиришга қодир эканлигини кўрсатади. Мамлакатимизда минглаб мичуринчилар — фан ва амалиёт аҳллари табиатни ўзгартирувчи буюк олим та'лимотини ижодий равишда ривожлантириб социалистик қишлоқ хўжалигимизни кескин ривожлантириш учун катта ҳисса қўшаётирлар.

Суратда: И. В. Мичурин шогирдларидан профессор **С. Ф. Черненко** Мичуринск шаҳар 10-нчи мактаб ўқувчиларига олманинг янги «Пепин Черненко» сортини кўрсатаётир.

Л. Портер фотоси. (ТАСС фотохроникаси)

Иван Владимирович Мичурин 1855 йил 15 (27) октябрьда Рязань губернаси, Пронск уездининг Долгое қишлоғида туғилади. У, Пронск уезд мактабини тамомлагач Рязань гимназиясига кириб ўқийди. Броқ «бошлиқларга ҳурматсизлик қилгани учун» тез орада гимназиядан ҳайдалади. У, олий мактабга кириш учун тайёрланади. Лекин оиласининг оғир моддий аҳволи туфайли бу мақсад амалга ошмайди. 17 ёшга кирганда Козлов шаҳрида темир йўл товар станциясига конторшик бўлиб ишга киради. Лекин уни аслида темир йўлдаги иш эмас, балки мевачилик иши қизиқтирар эди. Шунинг учун Мичурин ўзи яшаб турган уй ёнида бир парча (500 квадрат метр) ерни ижарага олади ва олма, нок, олхўри, олчаларнинг энг яхши уруғларини танлаб, экиб, ўстириш блан ҳам шуғулланади. Мичуринга уруғлик, ўсимлик, китоб, боғ асбоблари сотиб олиш учун ҳам пул керак бўлади. Броқ олган ойлиги бунга етмас эди. Шунинг учун у механиклик хунарини ўрганиб соат ва шунга ўхшаш нарсаларни ремонт қилиб, топган пулини боғини парвариш қилишга сарфлар эди.

1877 йилда Мичурин Козлов—Лебедян темир йўл участкаларида сигнал аппаратларининг ремонт мастери вазифасига тайин этилади. У участкалар орасида юрар экан қўшни губерналардаги боғдорчилик аҳволи блан танишади. Табиий, бу боғлардаги мевалар сорти жиҳатидан камбағал ва сифат жиҳатидан паст эди. Подшо ҳукумати боғдорчиликни ривожлантиришга мутлақо э'тибор бермас эди.

И. В. Мичурин мева сортлари сифатини яхшилашни биринчи мақсад қилиб олади. У, ўзининг дастлабки ишларини москвали боғбон А. К. Грелл усулида олиб боради. Мичурин моддий аҳволининг ғоят оғир бўлишига қарамасдан 600 дан кўп мева-резавор ўсимликлари коллекциясини тўплайди. Лекин Грелл методи хато бўлиб чиқади, қилинган меҳнат натижа бермайди. Броқ отоқли новаторнинг иродасини ҳечнарса тўсаолмайди, у ўз мақсадидан қайтмайди. Мичурин янги сортлар чиқариш йўлини қидириб, ниҳоят дурагайлаш методини ишлаб чиқади. Тирикчилигининг оғир бўлишига қарамай, меҳнат қилган Мичурин янги сортлар яратишда катта муваффақиятга эришади, турли меваларнинг серҳосил, сифатли ва совуққа чидамли сортларини етиштиради.

Россиядаги расмий фан вакиллари Мичурин ишига тан бермайдилар, унинг ютуқлари тўғрисида бир оғиз сўз айтмайдилар, аксинча, уни қувғин қилишга уринадилар. Ҳукумат эса бир чақалик ёрдам бермайди. У, деҳқончилик департаментига мурожаат қилиб, ўз участкасини давлат ихтиёрига олишни илтимос қилганида, рад жавобини олади. Мичурин 1911 йилда 30 йиллик иш натижалари ҳақида ёзганида, ўсимлик ва меваларнинг бирқанча янги сортларини яратганини айтиб, бу ишда унга жамият томонидан ҳам, ҳукумат томонидан ҳам ҳечқандай ёрдам ва э'тибор бўлмаганидан ғазабланади.

Октябрь социалистик революциясидан кейингина И. В. Мичурин учун янги ҳаёт даври бошланди. 1918 йилда кўчатзор давлат қарамоғига олиниб, унга Мичурин мудир бўлиб тайинланди. Унинг илмий-текшириш ишлари учун зарур шароит яратиб берилди.

В. И. Ленин, И. В. Мичурин ишининг муҳим давлат аҳамиятига эга эканлигини кўрсатади. Лениннинг топшириғи блан М. И. Калинин Мичурин олдига бориб, унинг кўчатзори блан танишади. Бундан миннатдор бўлган Мичурин «Совет ҳокимияти давридагина мени ўз мамлакатимизда э'тироф этишди. Менинг ишларимни биринчи марта тақдирлаган киши Владимир Ильич Ленниндир», деб ёзган эди.

Совет давлати томонидан кўрсатилган ғамхўрлик ва ёрдам Мичуриннинг ижодий фаолиятини оширди, у умрининг охиригача ҳормай-толмай меҳнат қилиб, ғоят самарали натижаларга эришди. Агар у 1918 йилгача (40 йилдан кўпроқ даврда) 154 сорт чиқарган бўлса, 1935 йилгача (вафотигача) у етиштирган янги сортлар сони 300 дан ошиб кетди.

Совет ҳукумати Мичуриннинг Ватанимиз олдидаги хизматларини тақдирлаб, уни Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан мукофотлади. Собиқ Козлов шаҳрига Мичурин номи берилди.

И. В. Мичуриннинг туғилган кунига 100 йил тўлишини нишонлаш совет агробиология фани эришган ютуқларнинг ёрқин намойишидир.

А. БОБОЖОНОВ.

Редакция почтасидан

„Ўзим биламан“

— Бизга газеталар кечикиб келаяпти. Уларнинг юборилишини тезлаштиришни сўраб келдик, — дейишди Тахтапул кўчасида турувчи обуначилардан Т. Ғафуржонова, И. Абдураҳмонов ва И. Зайнуллинлар Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 2-нчи алоқа бўлимининг мудири А. Алимовга арз қилиб.

Алимов пинагини бузмай бир ҳумрайиб олди-ю, қўлидаги переводларни титкилайбошлади.

— Сизга илтимос блан келган эдик,— дейишди обуначилар садо чиқмаган бошлиққа.

— Мен муҳим иш блан бандман, ишимга халақит берманг, бироз кутиб туринг, агарда гапни кўпайтирадиган бўлсангиз унда ўзингиздан кўринглар, гражданлар,— деди авзойини ўзгартирмай Алимов.

Обуначилар газеталарни ҳаркуни кечикиб олаётганликларини айтдилар ва почталарини эрталаб барвақт юборишни талаб қилдилар.

Алимовнинг жазаваси тутиб кетди ва ўрнидан туриб ўшқирди:

— Мен почта қоидасини яхши биламан, менга ўргатишнинг ҳожати йўқ, иккинчи бундай бўлар-бўлмас шикоятлар блан келманг, газеталарингиз бориб турипти, яна нима керак?! Гап тамом.

Обуначилар почта бўлими мудирига ходимларнинг қониқарсиз ишлаётганликларини билдириб, почтальонлар ишини яхшилашни талаб этдилар. Алимов «бу ишни текшириб кўрамиз» деди. Лекин бу «текшириб кўриш»да ойлаб ўзгариш бўлмаётир. 2-нчи алоқа бўлимининг бу «фаолиятидан» «Ташпочтамт» ва унинг бошлиғи В. Решетников хабардорми ёки йўқми, — буниси бизга ма'лум эмас.

И. ШОҒУЛОМОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Ўринсиз юпатиш“

Газетамизнинг шу йил 9 сентябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида чиққан материалда Тошкент шаҳридаги 13-нчи ҳаммомда клиентларга маданий хизмат қилинмаслиги, айрим ходимлар умумий қоидани бузиб, ғайри-қонуний иш қилиши ва бошқа тартибсизликлар танқид қилинган эди.

Тошкент шаҳар Госбантрестининг бошқарувчиси ўртоқ Девликановнинг редакцияга хабар беришича, текширишда газетада келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. 13-нчи ҳаммом ходимлари Сердечникова, Тошмуҳамедовалар иш вақтида спиртли ичимлик ичиб клиентларга қўпол муомила қилганлари учун ўз вазифаларидан бўшатилганлар, тартибсизликка йўл қўйгани учун ҳаммом директори Болтахоновга қаттиқ виговор берилган.

„Очиқ эшик“

Газетанинг шу йил 26 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида фельетон босилиб, унда Мирзачўл шаҳридаги кечки ёшлар мактабида ёзги имтиҳон ўтказиш даврида инструкцияни бузиб, қўпол хатога йўл қўйилгани ва дирекция ишидаги бошқа камчиликлар очиб ташланган эди.

Тошкент область халқ маорифи бўлими мудирининг ўринбосари ўртоқ Ҳидоятовнинг редакцияга хабар қилишича, фельетонда кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Мактабда та'лим-тарбия ишларини яхшилаш, педагоглар коллективи составини мустаҳкамлаш юзасидан муҳим тадбирлар амалга оширилган. Кечки мактаб директори Ж. Қосимов ва ўқитувчи И. Исмоилов ишдан бўшатилган.

СССР Олий Совети делегациясининг Чехословакияда бўлиши

ПРАГА, 14 октябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** СССР Олий Совети делегацияси 12 октябрь кечқурун Пльзеньдан Карлови Варига келди. Буерда делегацияни область, шаҳар партия ва давлат органлари раҳбарлари ҳамда жамоат ташкилотларининг вакиллари кутиб олдилар.

Делегация а'золари кеча эрталабданоқ бу ажойиб шифобахш жойнинг диққатга сазовор ерлари блан танишдилар.

Меҳмонлар бирқанча даволаш муассасаларида, минерал булоқларида бўлдилар, курортчилар блан суҳбатлашдилар.

Сўнгра, делегация а'золари чинни ва хрусталь заводларида бўлиб, ишлабчиқариш технологияси блан ва чехословак чинничиларининг ажойиб маҳорати блан танишдилар.

Делегация куннинг иккинчи ярмида Прага областидаги «Мчец» қишлоқ хўжалик кооперативида бўлди. Буерда делегация кооператив а'золари ва қишлоқ аҳолиси томонидан самимий кутиб олинди.

Кооператив раиси делегация а'золарига кооперативчиларнинг турмуши ва ишлари тўғрисида гапириб берди.

Делегация а'золари фермаларни тамоша қилиб бўлганларидан кейин, клубда кооператив а'золари блан дўстона суҳбатлашдилар.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши бюросининг сессияси

ВЕНА, 12 октябрь. (ТАСС). Бугун Венада Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг сессияси очилди.

Сессияда ҳозирги халқаро аҳвол ҳамда тинчлик йўлидаги жаҳон ҳаракати «Женева руҳи»ни мустаҳкамлаш учун ва тўрт буюк давлат ташқи ишлар министрларининг бўладиган кенгаши муваффақиятли ўтишига ёрдам бериш учун қўлланилиши лозим бўлган воситалар муҳокама қилинади.

Эммануэль д'Астье де ла Вижери (Франция) мажлисни очатуриб, Жаҳон Тинчлик Кенгаши раиси Фредерик Жолио-Кюрининг сессия ишида иштирок этаолмаганлиги муносабати блан таассуф билдирди.

«Бу сессия, — деди д'Астье де ла Вижери, — мустақил Австрия қайта тиклангандан кейин бўлаётган биринчи сессиядир. Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бюроси шу фурсатдан фойдаланиб, Австрия масаласининг ҳал этилганлигини табриклайди, бу масаланинг ҳал этилишига Ғарб ва Шарқ ўртасида музокаралар олиб бориш ва келишиш сиёсати натижасида эришилди».

Д'Астье де ла Вижери Хельсинкида бўлиб ўтган Жаҳон Тинчлик Ассамблеясидан кейинги даврда воқиаларнинг қандай ривожланиб борганлигини эслатиб, ушбу сессиянинг вазифаси — Женевада бўлган руҳни сақлашга ва ривожлантиришга бутун чоралар блан ёрдам беришдан, тўрт буюк давлат ташқи ишлар министрларининг бўладиган кенгашининг иши муваффақиятли ўтишига ва муваффақият блан тугалланишига ёрдам беришдан иборатдир, деб уқтириб ўтди.

Биз, деди д'Астье де ла Вижери, ташқи ишлар министрлари кенгашининг арафасида туриб, унга оптимизм блан қарамоқдамиз ва кўпгина проблемаларни ҳал этиш блан боғлиқ қийинчиликларга қарамай, битимга келиш учун реал имконият мавжуд, деб ҳисобламоқдамиз.

Шундан кейин Айвор Монтегю (Буюк Британия) сўзга чиқди. Монтегю, жумладан, халқаро кескинликни юмшатишга ва қурол-яроғларни камайтиришни амалга оширишга қаратилган кейинги совет таклифларига тўхталиб, қуролсизланиш тўғрисидаги масалани ҳал этишдаги қийинчиликларга қарамай, бу масалани ҳам музокаралар олиб бориш йўли блан ижобий ҳал этиш мумкин, деди.

Монтегю Шарқ ва Ғарб мамлакатлари ўртасида парламент делегацияларини ва бошқа делегацияларни айирбошлаш шаклида алоқаларни кенгайтириш процессининг муҳимлигини кўрсатди.

Италия вакили А. Донини ҳукумат бошлиқларининг Женева кенгашидан кейин Италияда тинчлик учун кураш ҳаракати кучайганлиги тўғрисида гапириб берди.

Ундан кейин сўзга чиққан Лоран Казанова (Франция) атом ва водород қуролини тақиқлаш учун курашни янада кучайтириш зарурлигига тўхталди. У, ташқи ишлар министрларининг кенгаши арафасида афкор омманинг тинчлик ва халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик сиёсати ўтказилишини янада қат'ий талаб этиб чиқиши учун ҳамма чораларни кўришга чақирди.

Мажлисда шунингдек Ҳиндистон вакили Косанби ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар.

Сессия ўз ишини давом этдирмоқда.

ВЕНА, 13 октябрь. (ТАСС). Кеча кечқурун ва бугун кундузи Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг сессияси ўз ишини давом этдирди. Сессияда Д. Д. Косамби (Ҳиндистон), д'Астье де ла Вижери (Франция), Илья Эренбург (СССР), Мариа Роса Оливер (Аргентина), Жеймис Эндикотт (Канада), Эмилио Серени (Италия), Э. Эккерт (Германия Федерал Республикаси), У. Морроу (Австралия), И. Хирано (Япония), Мустафо Амин (Сурия) ва бошқалар сўзга чиқдилар.

СОВЕТ ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИНИНГ ПОРТСМУТГА КЕЛГАНЛИГИ ТЎҒРИСИ ДА АНГЛИЯ МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАН ЛАРИ

ЛОНДОН, 13 октябрь. (ТАСС). Англия газеталари совет ҳарбий кемалари отрядининг Портсмутга келганини ёритадиган хабарлар ва фотосуратларга катта ўрин бермоқдалар.

«Таймс» газетаси бу хабарларни «Рус ҳарбий-денгиз флотининг дўстлик визити» деган сарлавҳа остида босиб чиқармоқда. «Таймс» газетаси «Свердлов» крейсерининг келишини тасвирлаб, команданинг маҳоратини ва техниканинг юксаклигини уқдириб кўрсатади ва шу туфайли кема жуда тез келиб тўхтади ва моҳирлик блан якорьга қўйилди» деб ёзади.

«Дейли экспресс» газетаси редакцион мақоласида совет ҳарбий кемаларининг Англияга келиши «Шарқ блан Ғарб ўртасида яхши ният блан қилинаётган ишлардан биридир» деб ёзади.

СОВЕТ ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИНИНГ АНГЛИЯДА БЎЛИШИГА ДОИР

ПОРТСМУТ, 13 октябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Англияга дўстлик визити блан келган совет ҳарбий кемалари отрядининг қўмондони адмирал А. Г. Головко кеча «Свердлов» крейсерида Англия матбуотининг вакилларини қабул қилди. Адмирал А. Г. Головко, совет денгизчилари Англия денгизчилари блан шахсий алоқа ўрнатилишидан хурсанддирлар, деб айтди. Адмирал Головко Портсмут аҳолисига ва Портсмут базаси қўмондонига яхши кутиб олганлари учун матбуот вакиллари орқали миннатдорчилик билдирди ва совет кемаларининг Портсмутга келиши ва Англия кемаларининг Ленинградга бориши ҳар иккала халқ ўртасида дўстликни мустаҳкамлашга ёрдам қилади, деб ишонч билдирди.

* * *

ПОРТСМУТ, 13 октябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Инглиз халқи совет ҳарбий кемалари эскадрасининг Англияга дўстлик визити блан келганлигига жуда катта қизиқиш блан қарамоқда. Маҳаллий аҳоли эрта саҳардан бошлаб қайиқларга тушиб, кемаларга келмоқда. Улар совет денгизчиларига дўстлик изҳор қилиб, қўл силкимоқдалар. Рус ва инглиз тилларида табрик сўзлари айтилмоқда.

Бугун денгизчиларнинг вақти жуда зиқ бўлди. Футболчилар инглиз денгизчилари блан дўстона учрашувга тайёрланмоқдалар. Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари бугун кечқурун матрослар клубида ўзлари берадиган концертга ҳозирланмоқдалар. Денгизчиларнинг катта группалари Портсмутни тамоша қилдилар. Матрослар ва офицерлардан 300 дан кўпроқ киши Англия пойтахтининг ҳушманзара жойлари блан танишмоқ учун эрта бланданоқ автобусларга тушиб, Лондонга жўнаб кетдилар. Уларни йўлларда маҳаллий аҳоли дўстона табриклаб турди. Бунга жавобан автобусдагилар машиналарнинг деразаларидан қўлларини чиқариб силкитиб бордилар.

Эскадра қўмондони адмирал А. Г. Головко старший офицерларнинг катта группаси блан биргаликда Лондонга етиб бориши бланоқ Хайгейт қабристонини зиёрат қилди ва уерда Карл Маркс қабрига гулчамбар қўйди.

Англия денгиз министри Томас ва денгиз штаби бошлиғи Маунтбэттен адмирал А. Г. Головко ва кемаларнинг командирлари шарафига зиёфат бердилар. Зиёфатда денгиз министрлигининг старший офицерлари ҳозир бўлдилар.

ЭРОН ЯҚИН ШАРҚДАГИ ҲАРБИЙ БЛОККА ҚЎШИЛИШГА ҚАРОР ҚИЛДИ

ТЕҲРОН, 13 октябрь. (ТАСС). Эрон бош министрининг ўринбосари Ҳамзавий кеча матбуот конференциясида сўзга чиқиб, бош министр Хусайн А'лонинг Ироқ бош министри Нури Саидга мактуб юборганлигини билдирди. Бу мактубда Эрон ҳукумати Ироқ блан Туркия ўртасида тузилган пактнинг 5-нчи моддасига суяниб, «шоҳоншоҳ ҳукуматининг мазкур пактга қўшилишга қарор берганлигини», э'лон қилади.

Ма'лумки, бу пактда Ироқ, Туркия ва Покистондан ташқари яна Англия ҳам қатнашмоқда.

Ҳамзавий матбуот вакилларига берган баёнотида, Эрон ҳукумати мазкур блокка қўшилиш блан «тақдири бизнинг тақдиримиз блан боғлиқ бўлган қўшни мамлакатларга яқинлашувни» мўлжаллайди, деди. Ҳамзавий қўшимча қилиб яна бундай деди: «Бизнинг кўп қийинчиликларимиз ҳарбий мудофаа қуввати туфайли ҳал этилиши мумкин».

Ҳамзавий, бу пактда қатнашуви блан «Эрон яхши натижаларга эришади» деб да'во қилди.

ТЕҲРОН, 13 октябрь. (ТАСС). Матбуотнинг хабарларига қараганда, кеча Эрон ҳукумати Эроннинг Туркия-Ироқ пактига (Бағдод пакти деб аталучи пактга) қўшилишини ма'қуллайдиган қонун проектини сенат тасдиқига тақдим этган.

Ҳукумат сенатдан бу қонун проектини шошилинч тартибда тасдиқлашини сўрайди.

СОВЕТ-КАНАДА АХБОРОТИ ТЎҒРИСИДА БАЁН ЭТИЛГАН ФИКРЛАР

ОТТАВА, 13 октябрь. (ТАСС). Совет-Канада ахбороти Канада матбуотининг диққат марказида турибди. Газеталар бу ахборотни, шунингдек Москвадан олинган хабарларни ва ташқи ишлар министри Л. Б. Пирсоннинг Москвада олиб борган музокаралари тўғрисидаги шарҳларни биринчи саҳифаларида катта сарлавҳалар остида босиб чиқармоқдалар.

«Жорнэл» газетаси ахборотнинг тўла текстини э'лон қилди ва музокараларнинг якунларига бағишлаб редакцион мақола босиб чиқарди. Бу мақолада, жумладан, СССР блан Канада ўртасида Оттавада савдо муносабатлари олиб бориш перспективаси табрикланади.

«Ситизен» газетасининг мухбири Свенсон Москвадан хабар беради: Пирсоннинг Совет Иттифоқига келиши «Оттавадан жўнаб кетиши олдидан кутганига қараганда анча чуқурроқ натижалар блан тугади». Москвадаги четэл дипломатлари, деб ёзади мухбир, «Пирсоннинг визити Россиянинг ғарб мамлакатлари блан, айниқса Қўшма Штатлар блан бўладиган келгуси муносабатларига та'сир кўрсатиши мумкин».

Мухбирнинг ёзишича, «жаҳоннинг ядро уруши хавфидан қўрқмасдан бемалол нафас олишига яна бир умид қўшилди».

АРАБ ДАВЛАТЛАРИ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

ҚОҲИРА, 13 октябрь. (ТАСС). Сурия, Ливан, Иордания ва Миср ташқи ишлар министрларининг Қоҳирада бўлаётган кенгашида сўнгги кунларда Иордан дар'ёсида гидроиншоот қурилиши ва бу дар'ё сувини тақсимлаш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Ташқи ишлар министрлари Иордан дар'ёси сувини Сурия, Иордания, Ливан ва Исроил ўртасида тақсимлаш тўғрисидаги проектнинг «янги» вариантини кўриб чиқдилар. Бу вариант АҚШ президентининг Ўрта Шарқдаги махсус вакили Э. Жонстон томонидан таклиф қилинган. «Янги» вариант Иордан дар'ёсининг араб мамлакатлари учун мўлжалланган сувларини бирмунча кўпайтиришни ва Ярмук дар'ёсидаги сув омборининг ҳажмини кенгайтиришни кўзда тутадирки, араблар худди ана шундай қилинишини талаб этган эдилар.

Лекин бу вариантда ҳам Исроилга тўғри келадиган сув ҳиссаси ҳарбир араб мамлакати ҳиссасидан анча ортиқдир.

Матбуотнинг хабарларидан, шунингдек Жонстон томонидан бу масала муҳокама қилиш тугагандан кейин Қоҳирада берилган баёнотдан ма'лум бўлишича, ташқи ишлар министрлари Жонстон тақдим этган проектни «арабларнинг манфаатларига жавоб бермайдиган проект» сифатида рад этганлар.

Араб мамлакатлари иттифоқи сиёсий комитетининг аҳборотидан ма'лум бўлишича, тўрт араб давлатларининг ташқи ишлар министрлари араб техника комиссияси томонидан ишлаб чиқилган проектни, я'ни Иордан дар'ёси сувидан фойдаланиш ҳақидаги араб проектини ўрганиб чиқишни давом этдиришга қарор қилганлар.

«Ал-жумҳурия» газетасининг ёзишича, араб техника комиссияси Америка проектини узил-кесил рад этишни ва Иордан дар'ёсида АҚШ ва Исроилнинг иштирокисиз арабларнинг ўз кучлари блан гидроиншоот қурилишининг амалга оширилишини талаб қилмоқдалар.

ЯПОНИЯ СЎЛ ВА ЎНГ СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯЛАРИ БИРЛАШТИРИЛДИ

ПЕКИН, 13 октябрь. (ТАСС). Япония радиосининг хабар қилишича, бугун кечқурун Токиода Япония социалистик партияларининг бирлаштирувчи с'езди бўлган. С'ездда кеча ўз с'ездларида бирлашиш мақсадида ўзларини тарқатиб юборишга қарор қилган сўл ва ўнг социалистик партияларнинг 1.000 дан кўпроқ вакиллари ҳозир бўлган. С'езд ҳар иккала социалистик партия раҳбарлари ўртасида сўнгги вақт ичида бирлаштириш масаласи юзасидан бўлган музокаралар ҳақидаги ахборотни тинглаган ҳамда бирлашган социалистик партиянинг шу музокаралар вақтида ишлаб чиқилган программаси ва сиёсий платформасини муҳокама қилган. С'езд сўл ва ўнг социалистик партияларини бирлаштириш тўғрисида декларация қабул қилган ва бирлашган партиянинг программасини ҳамда сиёсий платформасини тасдиқлаган.

Партия программасида кўрсатиладики, Япониянинг ташқи сиёсати мустақил бўлиши керак ва тинчликни ҳамда халқаро хавфсизликни та'минлашга хизмат қилиши лозим. Биринчи навбатда, дейилади программада, Совет Иттифоқи блан уруш ҳолатига барҳам берилиши ва у блан дипломатик муносабатлар ўрнатилиши, сўнгра эса бошқа масалалар ҳал қилиниши зарур. Программада Япония-Америка ўртасидаги «хавфсизлик пакти»нинг бекор қилиниши учун ҳамда Америка қўшинларининг Японияда жойлаштирилиши тўғрисида АҚШ блан Япония ўртасидаги «ма'мурий битим» деб аталучи битимнинг бекор қилиниши учун кураш олиб бориш зарурлиги кўрсатилади. Программа мамлакатнинг қайта қуроллантирилишига қарши қаратилган ва банкларни ҳамда саноатнинг муҳим тормоқларини национализация қилишни талаб этади.

С'ездда янги партиянинг раҳбарлиги сайланган. Партиянинг раиси қилиб Мосабуро Судзуки (сўл социалист), бош секретарь қилиб Инедзиро Асанума (ўнг социалист) сайланган.

Янги социалистик партия ҳозир куч жиҳатидан Японияда иккинчи сиёсий ва энг йирик оппозицион партия ҳисобланади. Бу партия парламентнинг қуйи палатасида 467 ўриндан 155 ўринга ва маслаҳатчилар палатасида 250 ўриндан 69 ўринга эгадир.

НАТО а'зоси бўлган мамлакатлар мудофаа министрларининг кенгаши тамом бўлди.

ПАРИЖ, 13 октябрь. (ТАСС). Шимолий Атлантик блоки (НАТО) а'золари бўлган мамлакатлар мудофаа министрлари ва бош штаблари бошлиқларининг уч кун давом этган кенгаши кеча тугади. Э'лон қилинган якунловчи ахборотдан ма'лум бўлишича, ҳозирги кенгаш НАТО кенгашининг НАТО а'зоси бўлган барча мамлакатлар ташқи ишлар министрлари, мудофаа министрлари ва молия министрлари иштироки блан ҳар йил ўтказиладиган сессиясига тайёргарлик кўриш йўлидаги дастлабки тадбир деб ҳисобланмоқда. Бу сессия декабрьда ўтказилиши лозим.

НАТО штабининг вакили кенгаш натижаларини характерлаб, ҳарбий министрлар «мудофаа тадбирлари»ни давом этдиришни ва «НАТОнинг ҳарбий имкониятларини янада кўпайтириш»ни талаб этдилар, деган.

Югославияда сув тошқини

БЕЛГРАД, 14 октябрь. (ТАСС). Белград радиоси берган хабарга қараганда, Югославияда сел ёққанлиги натижасида Ғарбий Боснияда, Косово ва Мехотия автоном областьларида ҳамда Македонияда сув тошқини бошланган. Сув тошқини моддий жиҳатдан катта зиён келтирган ва одамлар ўртасида ҳалок бўлганлар бор.

Кишиларни, мол-мулкларни ва ҳайвонларни қутқариш ишларида Югославия армиясининг қисмлари ҳамда жуда кўп санитария ва ҳокимият халқ органлари техника командалари қатнашмоқда.

Суратда: В. М. Молотов номидаги Тошкент медицина институтининг ўқув корпуси.

Г. Шевяков чизган расм.

Янги бадиий салон очилди

Тошкентнинг Карл Маркс кўчасида СССР Бадиий фондининг Ўзбекистон бўлими томонидан бадиий салон очилди. Бу ерга аҳолига, муассаса ва ташкилотларга сотиш учун Тошкент рассомлари кейинги икки йил ичида яратган жуда кўп тасвирий сан'ат, графика, скульптура, амалий сан'ат асарлари ҳам қўйилган.

Бу ерга қўйилган экспозициялар орасида Ўзбекистон ССР халқ рассомларидан Ў. Тансиқбоевнинг Ўзбекистон ва Қозоғистон манзараларини ифодаловчи серияли расмлари, В. Уфимцевнинг «Москва атрофлари манзаралари» ва М. Раҳимовнинг асарлари бор.

Шунингдек, рассом А. Стимбанинг «С. Раҳимов портрети» ва Л. Уфимцевнинг «Завод жамоат овқатхонасида» номли тематик полотноси харидорлар диққатини ўзига тортмоқда.

Ёш рассом М. Есин салоннинг сотиш виставкасига ўзининг Олтой ўлкаси манзаралари этюдини тақдим этган. Скульптура асарлари сотиш виставкасини анча бойитган рассом Ф. Гришченко томонидан ёғочга ўйиб ишланган «Чавандоз қиз», «Т. Г. Шевченко» ва бошқа кичик ҳажмдаги ҳайкалчалар диққатга сазовордир.

А. АЛИМОВ.

Тошкент шаҳар кубоги учун

Тошкентдаги «Пишчевик» стадионида футбол бўйича шаҳар кубогини олиш учун болалар, ўсмирлар ва ёшлар командалари ўртасида яримфинал ва финал мусобақалари бўлиб ўтди.

«Локомотив» ёшлар командаси блан «Буревестник» командаси ўртасидаги яримфинал учрашув 4:1 ҳисоби блан «Локомотив» футболчилари фойдасига ҳал бўлди.

«Спартак» ва «Динамо» болалар командалари ўртасида эса финал мусобақалари бўлди. Бунда тренер Казанцев раҳбарлик қилган «Спартак» командаси 3:2 ҳисоби блан ютиб чиқди ва шаҳар кубогини олишга муяссар бўлди.

Австрия журналистлари делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши

Четэллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқига келган Австрия журналистлари делегацияси Ўзбекистонда беш кун меҳмон бўлди. Австрияли журналистлар республикада турган кунларида Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, Сувли ерлардаги деҳқончиликни механизациялаш ва электрлаш Ўрта Осиё илмий-текшириш институтида бўлдилар. Меҳмонлар Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг фабрикаларини ва маданий-маиший муассасаларини бориб кўрдилар.

Австрияли журналистлар делегацияси икки группага бўлиниб. Фарғона водисида ва Самарқанд областида ўзбек меҳнаткашларининг ҳаёти блан танишдилар.

Фарғона областида меҳмонлар Сталин номидаги Катта Фарғона каналини бориб кўрдилар, шунингдек Фарғона водисида янги ўзлаштирилган ерларда бўлдилар.

Тошлоқ районидаги Сталин номли қишлоқ хўжалик артелининг колхозчилари австрияли журналистларни самимият блан кутиб олдилар. Буерда уларга пахта далалари ва мева боғлари, мактаблар, маданий-оқартув муассасалари, касалхона кўрсатилди. Меҳмонлар колхозчиларнинг уйларида ҳам бўлиб, ўзбек пахтакорларининг турмуши тўғрисида улар блан суҳбатлашдилар. Марғилонда меҳмонлар мамлакат ипакчилик саноатининг энг катта корхоналаридан бирида бўлдилар.

Австрияли журналистларнинг иккинчи группаси Самарқандда қадимги ёдгорликларни кўздан кечирдилар, Ўзбекистон халқлари тарихи ва маданиятининг республика музейида бўлдилар, Самарқанд районидаги Энгельс номли колхозга ва 26 Боку комиссари номидаги шойи фабрикасига бордилар.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаёти блан танишиш делегация а'золарида яхши таассурот қолдирди.

Делегация бошлиғи — «Винер Цейтунг» газетасининг бош редактори доктор Франц Штампрех бундай деди:

— Биз Ўзбекистон республикасида кўп ибратли ва катта ишларни кўрдик. Ўзбек деҳқонларининг ҳаёти блан танишиш менда айниқса катта таассурот қолдирди. Сталин номли колхозни бориб кўрганимиздан кейин мен шундай хулосага келдимки, фақат колхоз тузумигина маҳаллий деҳқонларни бадавлат ва маданий ҳаётга эриштирган. Мана шуларнинг ҳаммаси тўғрисида биз Австрия халқига ростгўйлик блан сўзлаб берамиз.

Доктор Франц Штампрех ўз сўзининг охирида делегация а'золарининг ҳамма тилаклари тўла қондирилгани учун Четэллар блан маданий алоқа қилучи Ўзбекистон жамиятига ташаккур билдирди.

Делегация а'зоси, «Нейе винер Тагесцейтунг» газетасининг редактори Генрих Штамм Сталин номидаги тўқимачилик комбинатига бориб келганидан кейин қуйидагиларни айтди:

— Мен ҳозирга қадар Милан шаҳридаги тўқимачилик фабрикаларидан бирини тўқимачилик саноатининг энг катта ва техника жиҳатдан жуда яхши қуролланган корхонаси деб ҳисоблаб келар эдим. Буерда, узоқ Ўрта Осиёда, бундай ажойиб корхонани кўраман деб ҳеч қачон ўйламаган эдим. Бу корхона Милandaги фабрикадан сра қолишмайди ва эҳтимол, ҳатто ундан устун туради.

Австрия журналистлари делегацияси 14 октябрьда самолётда Москвага учиб кетди. (ЎзТАГ).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/X да **Қароқчилар**, 16/X да кундуз **Юрак сирлари**, кечқурун **Гамлет.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/X да **Риголетто**, 16/X да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Сотилган қайлиқ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Бугун 3 бўлимда **цирк тамошалари.** Аттракцион — **йиртқич ҳайвонлар.** Ўргатучи — **Иван Рубан.** Якшанба куни **3 марта тамоша** кўрсатилади.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз соат 12 дан), «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун) — янги бадиий фильм-спектакль **Серқатнов жойда.**

НАВОИЙ номли — эрталаб соат 10 да **Ҳаёт сари.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 дан кеч 8 гача фильм-спектакль **Улар Маяковскийни билар эдилар**, кеч соат 8 ва 10 да **Дар'ёнинг нариги ёғидаги разведка.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА

«ВАТАН» — **Рим соат 11 да.**

НАВОИЙ номли — **Менинг кичик дўстим.**

«ИСКРА» — **Улар беш киши эди.**

«ХИВА» — **Парма ибодатхонаси** (иккала серия).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

16 октябрьда

КОНЦЕРТ

Концертда: Тожикистон ССР халқ артистлари

РЕНА ГАЛИБОВА ва ҲАНИФА МАВЛОНОВА,

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Ҳалима Комилова, Саттор Ярашев**, ёшлар ва студентларнинг Бухарестда бўлиб ўтган Жаҳон фестивали лауреати **Гулнора Маваева** Тожик опера ва балет театрининг солисти **Ёкуб Бободўстов**, Ўзбекистон давлат филармониясининг солистлари **Эргаш Йўлдошев** ва **Фозил Харротовлар** қатнашади.

Халқ чолғу асбоблари ансамбли жўр қилади. Фортепианода — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **И. И. Фоменко.**

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

«Узбекгидрострой» трестининг Ишчилар та'миноти бошқармасига жойларда ишлаш учун: **ишчи та'миноти бўлимларининг бош бухгалтерлари ва товаровед-экономистлари**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 8-нчи уй. Телефон — 37-286.

ОМОНАТ КАССАЛАРИГА ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР ҚЎЙИНГИЗ!

1955 йил 10 октябрьда Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган

26-НЧИ ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Тошкент шаҳрининг ҳамма омонат кассаларидаги ютуқли омонат счётларининг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

Счёт №	Ютуқ миқдори (ўртача омонат суммасига нисбатан % блан)	Счёт №	Ютуқ миқдори (ўртача омонат суммасига нисбатан % блан)	Счёт №	Ютуқ миқдори (ўртача омонат суммасига нисбатан % блан)
8	100	397	25	731	25
79	25	429	25	781	25
103	25	475	25	804	25
138	25	484	25	873	25
134	25	548	100	887	25
229	25	575	50	953	25
259	25	629	25	971	25
296	50	660	25		
349	25	707	200		

Счётларининг сони 1000 дан ошган омонат кассаларида биринчи мингда қайси номерлар ютган бўлса, янаги мингларда ҳам худди шу номерлар ютгандир, я'ни счёт № 1008, 2008 ва ҳоказо, 1079, 2079 ва ҳоказо.

Тираж комиссиясининг раиси **А. А. Муҳамедов.**

Комиссиянинг мас'ул секретари **Н. А. Артамонов.**

1955 йил 7 октябрьда Тошкент область, Калинин районида бўлиб ўтган

26-НЧИ ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Тошкент областининг ҳамма омонат кассаларидаги ютуқли омонат счётларининг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

Счёт №	Ютуқ миқдори (ўртача омонат суммасига нисбатан % блан)	Счёт №	Ютуқ миқдори (ўртача омонат суммасига нисбатан % блан)	Счёт №	Ютуқ миқдори (ўртача омонат суммасига нисбатан % блан)
23	25	362	25	740	25
79	25	433	50	760	25
88	25	464	25	807	100
124	25	505	25	842	25
161	25	544	25	880	25
238	25	560	25	934	50
247	25	632	25	970	25
284	100	641	25		
332	200	703	25		

Счётларининг сони 1000 дан ошган омонат кассаларида биринчи мингда қайси номерлар ютган бўлса, янаги мингларда ҳам худди шу номерлар ютгандир, я'ни счёт № 1023, 2023 3023, 1079, 2079, 3079, 1088, 2088, 3088 ва ҳоказо.

Тираж комиссиясининг раиси **С. Рўзиев.** Давлат кредити ва омонат ишига ёрдам комиссиясининг раиси **Ҳ. Исхокова.** Комиссиянинг мас'ул секретари **С. Муҳамедов.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135 Маданият бўлими — 132 Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040 Қишлоқ хўжалик бўлими — 135 Саноат ва транспорт бўлими — 132. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 01743. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1528.